

Frimærkesamleren The Danish Stamp Collector

Nr. 6 • Oktober 2017 • 75. Årgang

Udstillinger

De olympiske lege 1936

AFA kataloganmeldelse

Adenauer mærkatet fra DDR

Salg af manipulerede frimærker

Et ikonisk motiv og dets historie

Nordvestsjællandiske Jernbaner

Dansk Vestindien postkort

Kamel postrytteren

Julemærker



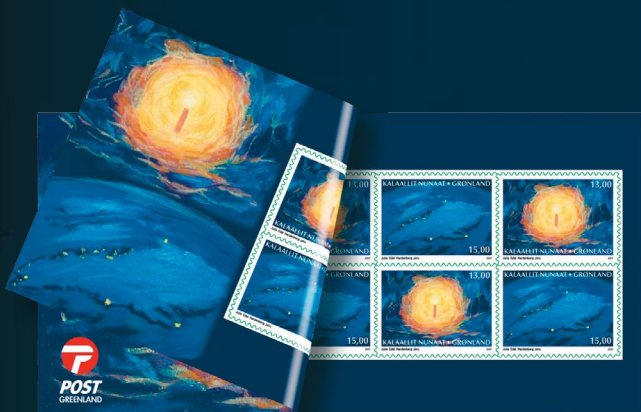
Jul i Grønland

I Grønland fejres julen med mange levende lys og et hav af de karakteristiske rød-orange julestjerner, som ses i næsten alle vinduer i private hjem og offentlige bygninger.

Første søndag i advent tændes lysene på de offentlige juletræer, hvilket giver anledning til ekstra hygge hjemme hos de fleste familier med for eksempel juleklip, gløgg og julegodter.

Juleaften fejres den 24. december med dans om juletræet. Det er almindelig skik, at børn juleaften synger foran byens huse og herefter beværtet rundhåndet med julegodter af beboerne. I Grønland er det tradition, at julestjerner og anden juleudsmykning først tages ned den 6. januar, helligtrekongersdag.

Som det er tradition, udgiver POST Greenland hvert år to julefrimærker. Årets grønlandske julefrimærker er skabt af en kunstner, som mange af vores samlere kender til.



01301122
Julefrimærkehæfte Nr. 22
Pris: DKK 168,00
Udgivelsesdag: 27. oktober 2017
Papir: Tullis Russell, CPST225, 94g,
135g bagpapir.
Indeholder 12 selvklæbende
frimærker (6 af hvert af
de to julefrimærker).

Lyset viser vejen...

Af Julie Edel Hardenberg, billedkunstner og forfatter

Frimærkerne er inspireret af Grønlands julehymne "Guuterput", som er skrevet af min tipoldefar Rasmus Berthelsen, hvori han beskriver, hvorledes en engleskare stiger ned julenat. Det andet frimærke er inspireret af minder fra min barndom, hvor min bedstefar gav os stearinlys at tænde, i en fordybning ude i sneen, så vi kunne sprede julestemning udenfor hjemmet.



01100618
Julefrimærke 2017 1/2
Værdi: DKK 13,00
Udgivelsesdag: 27. oktober 2017
50 mærker pr. ark
Ydre mål: 32,00 mm x 24,00 mm
Format: B – liggende
Kunstner: Julie Edel Hardenberg
Typografi: Lowe-Martin Group
Trykmetode: Offset
Papir: TR4



01100619
Julefrimærke 2017 2/2
Værdi: DKK 15,00

stamps.gl
facebook.com/stamps.gl
hardenberg.dk

POST Greenland · FILATELIA
Postboks 121 · 3913 Tasiilaq
Grønland · Tlf. +45 7026 0550
E-mail: stamps@telepost.gl



171101_FWS

75. årgang - Nr. 6 - December 2017

Frimærkesamleren udkommer med 6 numre årligt, i månederne februar, marts, april, august, oktober og december.

Redaktion: Anders L. Petersen og Thomas Petersen.

Mail: redaktion@frimaerkesamleren.dk.

Årsabonnement:

Danmark, basis..... kr. 250,-
Danmark inkl. 3 petitannoncer ... kr. 325,-
Nordiske lande, basis..... kr. 300,-

Betaling: Jyske Bank

Reg. nr. 5023 kontonr. 0001034765

Til brug i udlandet:

IBAN DK 23 5023 0001 0347 65

SWIFT: JYBADKKK

Adresseændringer mv. meddeles til:

Bogholderiet, Poppel Allé 35, 3500 Værløse.
Tlf. 44 44 34 12 – mail: fp@fpstamps.dk

Copyright:

Artikler publiceret i Frimærkesamleren er forfatterens og Frimærkesamlerens ejendom. Gengivelse af artikler i trykte eller elektroniske medier må kun ske med redaktionens skriftlige tilladelse.

Artikler, beretninger og redegørelser i bladet står for de enkelte forfatters egen regning og er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller foreningens mening.

ISSN 0016-1438

Produktion:

Eurographic
Vallensbækvej 61 - 2625 Vallensbæk
Tlf. 27 88 10 80. Mail: bj@eugr.dk

Kære læser

Efter et spændende efterår for de aktive danske filatelister står jul og nytår lige for døren, og det er tid til at gøre en lille status for året der er gået og se frem mod 2018.

Et af de tiltag der har haft den største betydning for de organiserede samlere i 2017, er den dialog, der blev indledt imellem Danmarks Filatelist Forbund, Samarbejdende Frimærke Klubber og Frederiksberg, Frimærke Forening. Det primære er, som Niels Kristian Hansen skriver i DFT nr. 2017-4, at vi alle skal forsøge at leve op til nogle basale etiske retningslinjer. De fælles kræfter må bruges på at udvikle vores fælles hobby, der trænger til en række fornyelser og tilpasninger for at kunne fastholde gamle og tiltrække nye medlemmer.

Nordea i Vejle tiltrak mange udstillere, samlere og frimærkehandlere, og blev afviklet i en god atmosfære med mange besøgende. Noget vemodigt er det, at det tilsyneladende var sidste gang, vi så Postnord's flotte salgsstand og deres engagement i store danske udstillinger. Disse store udstillinger er nødvendige, også for at vise udadtil, at der stadig er liv og grøde i dansk filateli, selvom mange af os er blevet grå i toppen, og de vil naturligvis fortsætte med en dansk Nordia udstilling i 2023.

Frimærke, Brev & Postkort Messe 2017 blev afholdt på Hotel Scandic Copenhagen. Det nye sted, i et plan, viste sig at være velegnet, og med nogle tilpasninger vil det måske blive rammen om de kommende årlige frimærkemesser. Der var et pænt besøgstal, og det var især glædeligt, at der begge dage var kø ved "børne" tag selv bordet, hvor alderskravet godt nok blev håndhævet lidt mindre strikt, end når børn skal en tur i Tivoli eller biografen. Mange roste den fantastiske udstilling, som 9 storsamlere af Dansk Vestindien præsenterede for publikum. Tre af dem havde også udstillet på Nordia i Vejle.

Bruuns Rasmussens efterårsauktion med bl.a. DVI materiale opnåede høje priser. Antallet af samlere overstiger stadig udbuddet.

FFF oplyser, at der vil blive arrangeret en medlemsrejse med ledsager til Verdensudstillingen i Prag 2018, der afholdes i dagene 15-18 august. Frimærkesamlerens læsere inviteres ligeledes.

Frimærkesamleren ønsker bladets læsere en glædelig jul samt et godt nytår, og benytter samtidig lejligheden til at takke vore annoncører.

Redaktionen

Udebliver Frimærkesamleren skal du kontakte Bladkompagniet på kvalitetabo@bladkompagniet.dk

VF

WWW

auktion

vf-auktion.dk

- Online auktioner
- Gratis auktionskatalog
- Over 10000 lots hver måned

Haydnsvej 2, 4. sal DK - 2450 København SV
Tlf. (+45) 36 16 00 84 - auktion@vf-auktion.dk

De danske frimærkeklubbers udstillinger

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

1976

Fortsat fra forrige nummer...

**Udstilling i Hellerup
(Villabyernes Frimærkeklub)
23.- 25.- april 1938**

Katalog



Kataloget er på fire sider. I midten findes en udstillerliste. En af udstillerne, S. Engmann, udstillede frimærker fra 14 lande og områder, Danmark, Allenstein, Belgisk post i Tyskland, Etupien, Malmedy, Baden, Bremen, Hamburg, Hannover, Oldenburg, Preussen, Sachsen, Slesvig Holsten, Thura und Taxis og Østrig. Den overtrykte blok var indlagt i kataloget.

**10. Danske
Filatelistdagsudstilling i
Slagelse den 2. - 6. september 1938**

Særkonvolut 5

Ligner særkonvolut 3, men der er her trykt "SLAGELSE" under den frimærkelignende tegning.



Udstilling i Køge den 27. november 1938

Særpostkort



Den oprindelige gengivelse var fra et frimærkeblad og uden frimærke. Nu kan der vises et kort med frimærke.

På postkortet, der er nummereret, ses en gengivelse af Køge Kirke. Det er et træsnit, der er udført af Bärenholt. Postkortet kostede 10 øre.

Frimærkets Dag 1941

Særkonvolut 1 er set afstemplet i Maribo.

Den nationale Fælles-Udstilling i København den 7. - 11. marts 1941

Udstillingsnummer af
Frimærkesamleren

Det 8 sider store nummer indeholder følgende artikler:

- Hvorfor står man i en Forening?
- Frimærkeundersøgelse ved ultraviolet Bestraaling
- Til alle Samlere og specielt Samlere af Pladefejl



Der er en omtale af de tilmeldte samlere.

**Propagandaudstilling på
Frederiksberg den 17. - 18.
januar 1942**

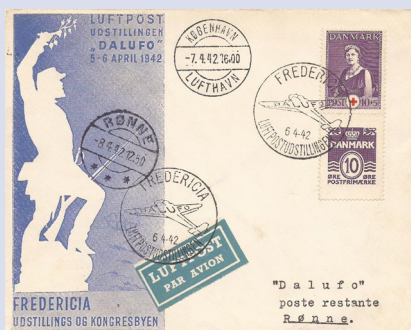
Særkonvolut 2



Denne konvolut er enten privatfremstillet eller lavet af klubben, da særkonvolutten blev udsolgt. Hvis der er læsere, der har kendskab til denne konvolut, bedes de give besked til mig.

**Luftpostudstillingen
"DALUFO" i Fredericia
5. - 6. april 1942**

Særkonvolut, sendt med luftpost fra Københavns Lufthavn til Rønne. Forsendelsen skulle have været med et særfly fra Fredericia, men vejrforholdene gjorde ikke dette muligt. I stedet sørgede postvæsenet for at forsendelsen blev bragt til København.



Afstemplet med udstillingens særstempel den 6. april, med ankomststempel for Københavns lufthavn den 7. april og med ankomststempel den 8. april 1942.

Fælles-Udstillingen på Frederiksberg 11. – 14. september 1942

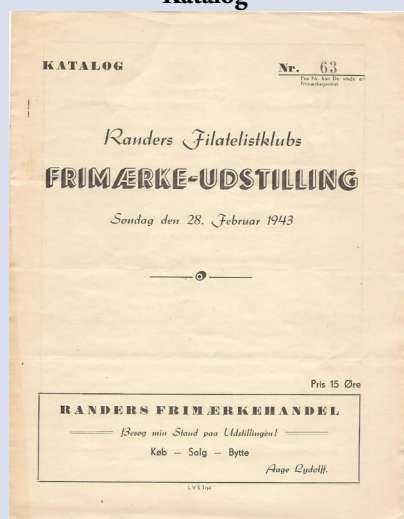
Førstedagskort



Kortet er afstemplet på udstillingens åbningsdag den 11. september 1942 med særstempet.

Propagandaudstilling i Randers den 28. februar 1943

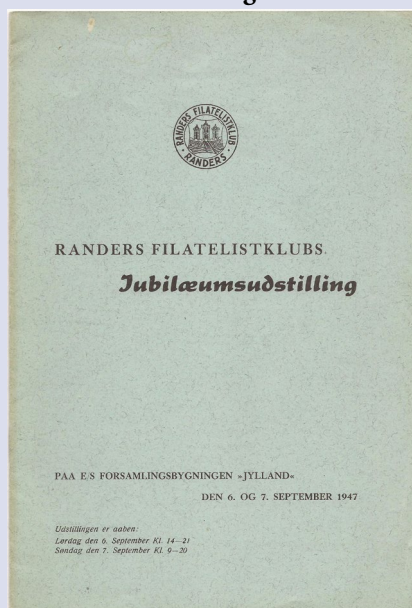
Katalog



På det nummererede katalog kunne man vinde en frimærkepræmie. Kataloget, der er på 4 sider, indeholder en udstillerliste.

Propagandaudstilling og 18. filatelistdag i Randers den 6.- 7. september 1947

Katalog



Kataloget på 8 sider har en artikel "Glimt af Randers Filatelistklubs Historie gennem 30 år", skrevet af klubbens formand fotograf Holger Christensen, en omtale af programmet for Filatelistdagen, en udstillerliste og en omtale af juniorafdelingen, af den 18. Filatelistdag og af F.I.P.

Jubilæumsudstilling i Odense den 25. – 26. marts 1948

Sted: Læseforeningens Lokaler, Kronprinsessegade, Albani Torv
Tidsrum: 25. – 26. marts 1948 (på-sken).
Arrangør: Arbejdernes Frimærkeklub, Odense
Anledning: Klubbens 5 års jubilæum

5 års jubilæet blev ikke fejret, som først registreret, i jubilæumsåret 1946, men først i 1948.

Udstillingen blev besøgt af ca. 500 børn og voksne. Medlemmerne viste på 439 plancher bl.a. en Frankrigssamling,

hollandsk luftpost med crashpost, 72 varianter af Chr. X 5 øre grøn, specialsamling Finland og europæisk feltpost. Postvæsenet deltog med Danmark, Grønland, Færøerne, Dansk Vestindien, Island, Brasilien og Argentina. Resultatet af udstillingen var en medlemsfremgang for klubben og et overskud på 83,05 kroner.

Særkonvolut



Konvolutten kostede 25 øre.

Særstempel

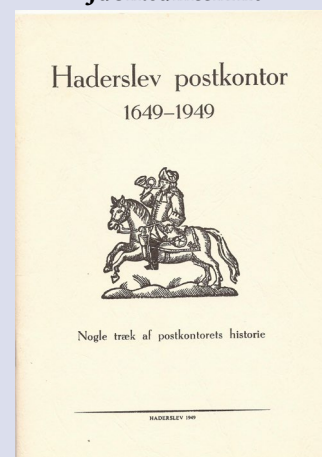


Klubben fremstillede dette stempel i violet med teksten "JUBILÆUMSUDSTILLING / 1948". I midten læses 25.-26 / Marts".

Postvæsenet i Haderslev 300 år den 3. juli 1949

TMS-stemplet var tegnet af postmester A. H. E. Behrendt.

Jubilæumsskrift



Postmester A. H. Behrendt var forfatter til et skrift om Haderslev Postkontors historie. Han fortæller om oprettelsen, beliggenheden gennem tiderne, postgangen, posttakster, postens ekspedition og personalia m v.

Frimærkets Dag den 13. november 1950

Særstempel 2 er også trykt med blå farve:



Planlagt ballonopstigning på Bellahøj den 27. marts 1954



I forbindelse med Schweizer Mode Ugen 1954, blev der planlagt en ballonopstigning fra Bellahøj den 27. marts 1954. På grund af dårligt vejr blev opstigningen aflyst. Ballonen medbragte kort, der var udgivet af aeronauten Gustav Eberhardt med dansk tekst, og konvolutter, der blev udgivet af Kongelig Dansk Aeroklub og solgt til fordel for klubbens ungdomsarbejde. Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet havde givet tilladelse til at ballonen medtog post.

Kortet blev forsynet med et stempel, der på tysk sagde, at ballonopstigningen på grund af dårligt vejr var aflyst. Prisen for en konvolut, der var frankeret med et indenlandsk frimærke var 2 kroner og med et udenlandsk frimærke (svensk) 2,25 kroner.

Da opstigningen blev aflyst, blev konvolutten forsynet med et rødt stempel

"HAVARIPOST" og et schweizisk frimærke. Konvolutterne blev fløjet til Schweiz og bragt ombord på ballonen, der foretog en opstigning fra Hospes Udstillingen i Bern. Konvolutterne blev efter landingen afstemplet i Villariaz (Fribourg) den 17. maj 1954.

Kilde: Helvetia Bulletin vol. XVII nr. 12 december 1954.

Udstilling i Horsens den 16. november 1958

Frimærkeklubben Karavellen fra Horsens afholdt en udstilling.

Særkonvolut



Det 11. nordiske postmøde i København den 8. -11. juni 1959

Særkonvolut



Særkonvolutten har Dansk Post- og Telegrafforenings logo.

LL-Ballonopstigning den 12. maj 1960

FN havde udnævnt 1959-1960 til Verdensflygtningear. Det danske postvæsen lod AFA 319a (Frederik IX lysviolet) overtrykke med Verdensflygtningear's symbol (et stiliseret træ), teksten "Verdensflygtningear 1959-1960) og værdien 30 øre. Rundt

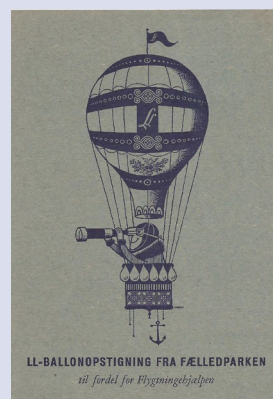
om i Danmark blev der foretaget indsamlinger, som beløb sig til 10 millioner kroner. Et af arrangementerne var en ballonopstigning fra Fælledparken. Ballonen medbragte adresserede kort. Landingen var i nærheden af Asnæs, hvor kortene blev afstemplet. Det var LL, radio- og TV- fabrikken Linnet og Laursen, der sponsorerede ballonopstigningen.

Særstempel



Stemplet består af en tegning af ballonen og en tekst, som er den samme som på forsiden af kortet: "LL-BALLONOPSTIGNING TIL FORDEL FOR FLYGTNINGEHJÆLPEN". Man må gå ud fra at det er den samme kunstner, der har tegnet stemplet og kortet. Det drejer sig om Frede Fabek (født 1927).

Kort



Forside og bagside af kortet.

Jubilæumsudstillingen "HAFNIA" i København den 16. – 25 sep- tember 1962

Særkonvolut 2



International Post-, Telegraf- og Telefon konference (I.P.T.T) i København september 1964

Særstempel



Øverst i særstempellet står der "KØBENHAVN K." og derunder "CHRISTIANSBORG / (dato) / "I. P. (bomærket) T. T.".

Landsfrimærkeudstillingen "Dafilu 65" i Ringsted den 23. – 24. oktober 1965

Mærkat



Det bølgelinjelignende mærkat har "DAFILU" i stedet for "DANMARK", "65" i værditallet og "OKT 23 / RINGSTED / OKT 24" i tekstfeltet.

Spejderfrimærkeudstilling i Esbjerg i september 1967

I forbindelse med landsgildetinget arrangerede Sct. Georgs Gilderne en lands-

indsamling og en udstilling af spejderfrimærker fra hele verden. Indtægterne herfra og fra salget af særkonvolutten gik ubeskåret til støtte for uddannelse af spejderledere i Afrika.

Særstempel



Sct. Georgs Gildernes bomærke og datoen "23-9-1967" ses i midten af det officielle særstempel. I randen læses "ESBJERG LANDSGILDETING".

Særkonvolut



Særkonvolutten er prydet af Sct. Georgs Gildernes bomærke og tegninger af en delfin, et anker og et skib.

AROS 68 – National ud- stilling i Aarhus den 20. – 22. september 1968

Danske Filatelisters Fællesråd var medarrangør.

Billet



Prisen for en voksen var 3 kroner.

Unesco-ugen i Aalborg den 20. – 26. oktober 1968

Særkonvolut



Konvolutten, der kostede 50 øre plus 1,25 kroner med et enkelt børneforsorgsmærke eller 3,50 kroner med en fireblok, blev befordret fra udstillingen til hovedpostkontoret med posttrytter.

Udstilling i Grenå

Sted: Vestre Skole, Grenå.

Tidsrum: 19. oktober 1969.

Arrangør: Grenå og Omegns Frimærkeklub.

Anledning: Propagandaudstilling.

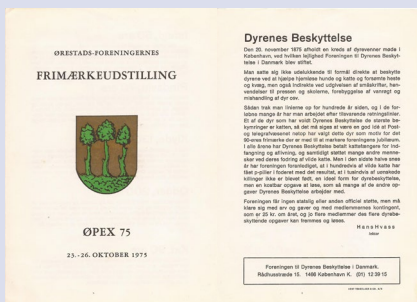
Samlere fra Ebeltoft klubben var inviteret til at deltage.

Næstved Postkontor 300 år den 31. maj 1974

Særstempellet viser ikke Herlufsholm, men derimod Museumsbygningen.

Jubilæumsudstillingen "ØPEX 75" i København den 23. – 26. oktober 1975

Folder



For- og bagside af den firesidede folder, der på midtsiderne har en beskrivelse af de fire frimærker med truede dyr og frimærket, der blev udgivet i anledning af 100 året for stiftelsen af Dyrenes Beskyttelse den 23. oktober 1975 (AFA 601-604 og AFA 605). Alle frimærker er indklæbet i folderen og afstemplet med førstedagsstempellet.

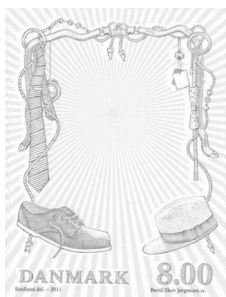
Salg af manipulerede frimærker

Af Flemming Petersen

Skal man helt undgå at sælge frimærker, der er manipuleret, er det nødvendigt at vide, hvad det er, man sælger, og netop i dette tilfælde har min viden ikke været stor nok.

De drejer sig om nogle danske frimærker, AFA nr. 1672, som FFF fik indleveret fra et dødsbo sammen med en del andre nyere, stemplede danske frimærker, der jo er en mangelvare i mange klubber. Mærkerne blev sorteret og sat på små placher, så der kunne plukkes de enkeltmærker, køberne manglede.

Frimærkerne er hverken annulleret med dagstempel, ustemplede eller blækannulleret, som det ellers er tilfældet for de fleste af de øvrige mærker fra denne indlevering. Et poststempel, "Porto kontrolleret 16 g", viser dog, at mærkerne har siddet på en forsendelse, der er blevet befordret af postvæsenet.



Ill. 1 - Mærke fra miniark.

Efter at have solgt de fleste af mærkerne fik jeg leveret disse to mærker retur og gjort opmærksom på, at de ikke var noteret i AFA kataloget og nok var hjemmelavede. Efterfølgende kunne jeg konstatere, at denne oplysning var korrekt og erindrede samtidigt at have set mærket før i min årsmappe fra 2011, og dengang syntes, at dette mærke så "lidt halvfærdigt" ud med et stort åbent hvidt felt i midten.

Frimærket Ill. nr. 1 er originalmærket fra miniarket, og Ill. nr. 2 og 3 er afklip fra 2 breve hvor afsenderen har følt trang til at udfylde det tomme midterfelt på frimærket. Resultatet overlader jeg til den enkelte læser at bedømme.



Ill. 2.



Ill. 3.

Disse to mærker indgår nu i min lille samling fra perioden efter 24. juni 2009, hvor Postnord blev grundlagt, på lige fod med de andre noget usædvanlige ting, der kendetegner denne periode, hvis afslutning flittigt diskuteres, men som lige nu lader til at fortsætte nogle år endnu.

**Bytning Sverige-Tyskland-Berlin-
DDR-Holland-USSR-og Ungarn**
BYTTES SAMME LANDE RETUR
Flemming Stemann Søparken 37
Sørbymagle 4200 Slagelse

ny forbedret netbutik

www.kimfrim.dk

Gode søgefunktioner bla.

over 700 Motiver, emner, personer

Adenauer mærkatet fra DDR

Af Willy Schwaner, FFF's Tysklandsgruppe

9. maj 1953 udgav Bundes Republikken et 10 pfennig frimærke med motiv af en person bag pigtråd. Frimærket blev udgivet for at gøre opmærksom på de tyske krigsfanger. Hovedparten var blevet løsladt i 1949, da Sovjetunionen grundlagde DDR, men i 1953 var der stadig omkring 100.000 tyske krigsfanger i sovjetiske lejre.

Frimærkets oplag på 101.200.000 er ikke senere blevet nået af noget enkelt tysk særmærke.

Planerne for udgivelsen af krigsfange frimærket skabte forvirring hos postvæsenet i DDR. Hvorledes skulle man forholde sig til "denne provokation"?

Man bestemte sig for at udgive et mærkat med modpropaganda. Mærkatet skulle sættes ved siden af krigsfange frimærket, når breve frankeret med dette mærke ankom til DDR. Allerede 12. maj 1953 bestemte man sig imidlertid for at stoppe anvendelsen af mærkatet.

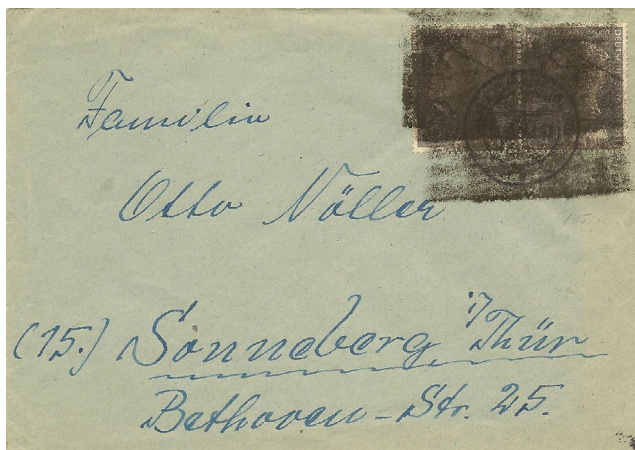


Frimærket fra BRD og mærkatet fra DDR. Teksten: Gedenket unserer gefangenen Friedenskämpfer dir in Adenauers Kerkern schmachten. Frit oversat til "Husk på vore fangne fredskæmpere som vansmægter i Adenauers fangehuller".

Østtyskerne prøvede andre foranstaltninger. Man tilbageholdt forsendelser med krigsfangemærket i flere uger, undlod helt at aflevere forsendelser med frimærket, afrev det, inden man til sidst bestemte sig for at annullere krigsfangemærket ved at oversværte det med sort farve.

23. juni 1953 bad det vesttyske postvæsen sine kontorer om ikke at anvende frimærket på forsendelser til DDR, da det skabte problemer for modtagerne.

Og hvordan gik det med de tyske krigsfanger? De sidste blev frigivet fra de sovjetiske fangelejre i 1956.



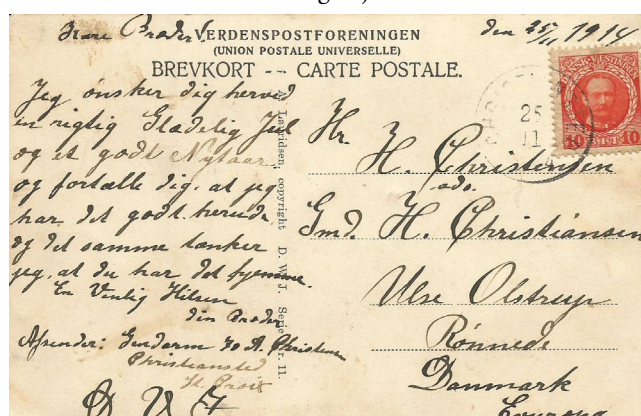
Oversværtet forsendelse forsynet med krigsfange frimærket fra maj 1953. På denne forsendelse er det ikke lykkedes helt at skjule motivet.

FRANK BANKE	Dansk Vestindien, Danmark, Grønland, Færøerne Slesvig, Island
	
PHILATELISTS	
	Webbutik www.fbanke.com
	Tilmelding nyhedsbrev fbanke@pandora.be

Når et postkort også fortæller en personlig historie

Af Erik Hansen

Jeg samler ikke Dansk Vestindien, og jeg har kun et postkort derfra. Det er skrevet i Christiansted, St. Croix, den 25. november 1914 og afstemplet samme dag. Afsenderen er Gendarm nr. 70 A. Christensen, og det er stilet til broderen H. Christensen i Ulse Olstrup ved Rønnede i Danmark, med ønsket om en god jul.



Ill. 1 Forsiden viser en landevej og over bugten – en sukkerfabrik.

Nu kommer vi så til det personlige. Afsenderen, Gendarm A. Christensen, er identisk med Alfred Christensen, født den 19. april 1894 i Ulse. Han var søn af tømrermester Kristian Ferdinand Kristensen og hustru Ane Kirstine f. Jensen, Nielstrup. Ægteparret fik flere børn i nævnte rækkefølge – Sofie, Alfred, Marius, tvillingerne Harald og Anna, Sofus og Elisabeth kaldet Lis.



Modtageren af postkortet er broderen Harald, født i 1898.

Hvordan så en gendarm ud i uniform:

Postkortet, der ikke er sendt, viser gendarm Alfred Christensen og er dateret 27. september 1914.



Det vestindiske gendarmerikorps, som afløste hærstyrken i 1907, omfattede 120 menige og 10 officerer. Der var et detachement på Sankt Thomas og tre på St. Croix, i Christiansted, Frederiksted og Kingshill. Hovedopgaverne for korpset var at holde ro og orden i by og på land, altså politimæssige opgaver. På internettet er der uddrag af en dagbog skrevet af en gendarm, der ophold sig på øerne fra 1907 til 1910. Det fremgår blandt andet, at tjenestetiden var 3 år, at deres opgaver var polititjeneste, og at deres vagthavende var en politiassistent. Dagbogen slutes af med ”vi var jo kun 110 mand til at styre 26.000 negre. Vi skulle jo arbejde hårdt. Negrene måtte jo ikke få magten.”



Det næste postkort, der heller ikke er sendt, viser en vagtstyrke i hvid tropeuniform, der præsenterer gevær med påsatte bajonetter.



Gendarm Alfred Christensen er den 3. december 1917 på underofficersskole i Aarhus og sender en hilsen til sin bror, Sofus, der er i lære som frisør i Køge.

Broderen Sofus, der blev født i 1901 i Ulse og døde i 1987 i Horsens, er min morfar og når han kom til København, besøgte vi ofte hans bror Alfred, der boede på Nytorv overfor domhuset sammen med hustruen Lisbeth.

Søger du noget? Se på
www.egefrim.dk

BILLIGE TILBUD

Danske stjernestempler
Stjerne 1 – 2, udslebne. Breve
og enkeltmærker.
Island klassisk stemplet
Udgaver 1875 – 1930 inkl. tjene-
ste mærker.
Danmark stemplede skillings ud-
gaver mv.
1851 – 1871 + 1875-1929 inkl.
tjeneste-porto mv.
Samlinger udstykes
Stor rabat på katalog priser
Stort udvalg i restsamlinger
Europa og Oversø

Ileta–Steen Rosling

Kontor: Lyngvej 125 3450 Allerød
Tlf. 48172844. Giro: 6065643

Postordresalg besøg efter aftale.

stampinvest.dk

Danmark, Norden, Europa

SAMLER UDSTYKKER
sine samlinger online

Enkeltmærker/sæt, breve, stempler,
pladede mærker og spændende lots

Alt med foto

Interessante priser

NYT hele tiden

GRATIS NYHEDSBREV

stampinvest.dk

Kig hellere forbi en gang for meget
end en gang for lidt

www.stamps.dk

1000-vis af breve/postkort
til faste priser, samt 2 ugentlige
online-auktioner.

Posthistorie- og hjemstavns-
samlinger søges.
Ring og få et uforpligtende tilbud.

Fyns Frimærke Service

v/Bjarne Heck. Tlf. 62 63 24 24
E-mail: stamps@stamps.dk

Samleren

Specialbutik med Europas
største udvalg af samlertilbehør



KABE



schaubek

Leuchtturm

LINDNER
Das Original

SAFE



MICHEL

SCOTT

Samleren
Rosenørns Allé 42
1970 Frederiksberg C
Tlf. 35 36 82 42
E-mail: samleren@album.dk
www.album.dk

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:

www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419
roskildefrimont@hotmail.com

FRIMÄRKS-NETTO



SAFE

www.frimarksnetto.se

SAFE

www.safealbum.dk

Butik i Helsingborgs centrum, 2 min. fra Scandlines færger.
Bruksgatan 30, SE-252 23 Helsingborg.
Tlf. (+46) 42 14 49 82
E-mail: info@frimarksnetto.se

posten

Norske frimerker



posten.no/frimerkebutikken

Færøerne: Årbog, årsmappe og julemærker



... mesterværker fra de
fjerntliggende øer i nord

Den flotte årbog indeholder et gratis eksemplar af sorttrykket "De Syv Svaner", som er trykt i begrænset oplag. Årsmappen indeholder alle årets frimærker og miniark. De flotte julemærker er designet af Elin P. Andreassen.

f /farouestamps

Posta Stamps, Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn, Færøerne

Tel. +298 346200
stamps@posta.fo

Posta 
FAROE ISLANDS

FRIMÆRKEBUTIKKEN

www.fb-net.dk

Theis Jørgensen
Torvegade 16A
4640 Faxe
Danmark

Tlf.: +45 32 595 596
E-mail: info@fb-net.dk



Besøg vores
omfattende hjemmeside
med
frimærker og postkort.



AFA katalogerne 2018

Af Holger Vilstrup



Den 27. oktober udkom årets AFA-kataloger fra forlaget Nordfrim A/S. Det var lidt senere end sædvanligt, men til gengæld indeholder katalogerne nyheder frem til september 2017. Årets udgivelser omfatter Vest-Europakataloget i 3 bind, Danmarks-kataloget i farver og Skandinaviens-kataloget. Det er igen i år lykkedes for forlaget at fastholde prisen, selv om side-tallet som følge af de nye udgivelser helt naturligt er udvidet i forhold til tidligere år. Østeuropakataloget og firblokkataloget udkommer ikke i år.

Danmarks-kataloget er udvidet i forhold til tidligere, idet variantbeskrivelserne er udvidet. Man har i samarbejde med Peter Porsgaard-Larsen beskrevet 31 nye varianter. Der henvises i forordet til kataloget til hjemmesiden "Frimærke-katalog og studiekreds", <http://stamp.porsgaard-larsen.com>, som man anbefaler at besøge. Den opfordring er hermed videregivet.

Selv om der ikke er ret mange prisjusteringer i de udgivne kataloger, er der dog en del markante prisændringer for de nyere varianter fra Danmark. Tendensen med høje prisnoteringer for nyere varianter afspejler i øvrigt, hvad man kan se i flere udenlandske kataloger.

Mange har fra tid til anden harceleret over priserne i AFA-katalogerne. Det er naturligvis rigtigt, at der ikke er ret mange – om nogen overhovedet – der i dag betaler fuld AFA-pris for et frimærke. Går man til Nordfrims tilbudskatalog, finder man nok heller ikke der nogen tilbud til fuld katalogpris.

Sagen er nok, at frimærke-kataloger fra gammel tid har haft deres "egen valuta". Sammenligner man således AFA's priser med fx priserne i Michel, Stanley Gibbons og Facit, vil man se, at de ganske godt modsvarer hinanden. Priserne må derfor snarere anses som relative værdimålere i forhold til andre frimærkeudgivelser og ikke som aktuelle handelspriser.

Samlere skal på den baggrund nok ikke forvente, at en enkelt katalogudgiver vil melde sig ud af "familien" og begynde at notere "realistiske salgspriser", hvad det ellers måtte være for en størrelse.

Samlerne anvender da også katalogpriserne som grundlag for køb eller bytte. Man anvender blot en lokal faktor, der modsvarer markedspriserne det pågældende sted. Nogen steder kan et udgangspunkt være 15 – 20% af katalogprisen, en fremgangsmåde flere auktionsfirmaer anvender, når de fastsætter opråbspris for mere almindelige lots. Der kan være andre procentvise værdiansættelser hos frimærkehandlere, på nettet og i frimærkeklubber. Samlinger fra ukurante frimærkeområder tilbydes således ofte til ca. 5% af katalogværdien.

Disse forhold vil et frimærke-katalog nok aldrig komme til at afspejle.

Skandinaviens-kataloget er nu på 776 sider i A5 format og omfatter alle frimærker fra Danmark med områder, Finland, Island, Norge og Sverige. Kataloget er i sort/hvid. Postfriske priser er noteret fra 1930. De baltiske stater, der tidligere har været med i kataloget, udgik for et par år siden af pladsmæssige årsager. Skandinaviens-kataloget er et katalog, der stadig har sine tilhængere. Fås som Danmarks-kataloget med både fast ryg og med spiralryg.



Europakataloget er som sidste år i 3 bind med landene oplistet i alfabetisk orden. Bind 1 omfatter landene A – G, Bind 2 omfatter landene H – Sc og Bind 3 omfatter landene Sp – Ø samt De Forenede Nationer. Vest-Europakatalogerne er på i alt 2.736 sider.

Prisændringerne synes ikke at være ret mange. Der er dog noteret enkelte prisnedsættelser fra det engelske område. Tilsvarende er der andre steder konstateret forhøjelser, hvor markedsforholdene har tilsagt det.

Katalogerne er som tidligere af en meget høj teknisk kvalitet. Man er ikke, som andre kataloger, gået på kompromis med papirkvalitet mv. Illustrationerne er skarpe og klare. Imponerende, at kataloger fra et så lille sprogområde som det danske fortsat kan udgives i så høj en kvalitet og med et samlet sidetal for alle katalogerne på omkring 6.000 sider.

De olympiske lege 1936

Af Willy Schwaner, FFF's Tysklandsgruppe

De olympiske lege 1936 blev afholdt i Tyskland. Vinterlegene i februar i Garmisch-Partenkirchen, og sommerlegene i august i Berlin.

De olympiske lege i 1936 er uden tvivl de mest kontroversielle i legenes historie. På grund af den politiske undertrykkelse i Nazi Tyskland, oprustningen og overgrebene mod ikke-ariere, især den jødiske befolkning i landet, var der stor modstand mod deltagelse. Der var ikke tvivl om, at legene ville blive misbrugt politisk og propagandamæssigt af den tyske regering. Der var derfor mange nationale idrætsforbund, der overvejede at boykotte legene. Det blev dog ikke til noget. Enkelte deltagere fra forskellige lande valgte ikke at stille op. Den Internationale Olympiske Komite (IOC) forsøgte i hele perioden op til legene at fastholde, at der ikke fandt sammenblanding af politik og sport sted.

Postale tiltag i forbindelse med vinter- og sommerlegene var af et hidtil uset omfang med frimærker og stempler.

Olympisk kongres 1930

Det hele var startet nogle år før i den demokratiske Weimar-republiks dage. I maj 1930 blev den Olympiske Kongres afholdt i Berlin. Her ansøgte bl.a. Berlin om værtskabet for sommerlegene 1936.

Postalt kom der en anbefalingsseddel og et særstempel ud af denne begivenhed. Anbefalingsseddel fra Berlin 8 blev forsynet med et kontorstempel med teksten "Olympischer Kongress 1930". Særstemplet viser Brandenburg Tor, de olympiske ringe samt teksten "Berlin W8 1930 Olympischer Kongress Berlin".



III. 1.

Ved den Internationale Olympiske Komites møde i Barcelona i april 1931 stod valget mellem Berlin og Barcelona. Da antallet af delegerede på mødet var meget lavt, besluttede man at

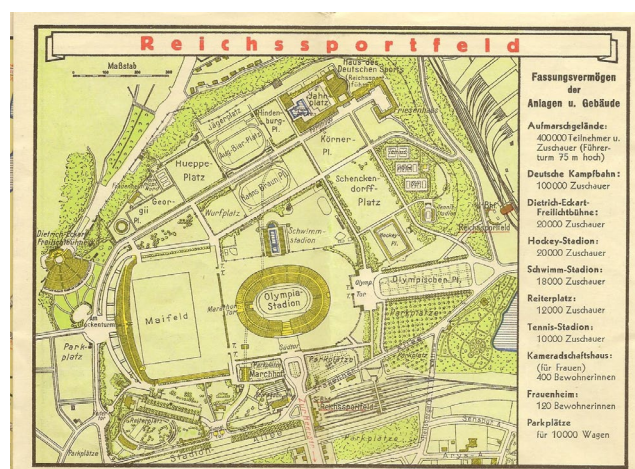
indsamle stemmer fra de fremmødte og bede ikke fremmødte medlemmer om at sende deres stemme telegrafisk til IOC's hovedkontor.

Den 13. maj 1931 opgjorde man stemmerne og kunne meddele, at Berlin var valgt til at afholde de XI olympiske sommerlege 1936. Samtidig blev det oplyst, at den tyske olympiske komite havde besluttet, at Tyskland også ville afholde de IV Olympiske vinterlege. Vinterlegene blev først i 1933 valgt placeret i Garmisch-Partenkirchen.

Man ville afholde sommerlegene på Tysklands nationalstadion, Deutsches Stadion, som havde været udset til afvikling af de aflyste sommerlege i 1916. Udover atletikstadion var der svømmestadion, fægtcenter og andre sportsbygninger på området. Man havde planer om at modernisere og udvide sportsfaciliteterne til 1936- legenes afholdelse.

Reichssportfeld 1933-1936

Efter nationalsocialisternes overtagelse af magten i januar 1933 blev propagandaminister Göbbels opmærksom på de propagandamæssige muligheder, afholdelsen af legene gav. Man besluttede at opføre et helt nyt stadion med plads til 100.000 tilskuere og samtidigt flytte det lidt. Det krævede dog, at man skulle overtage en nærliggende væddeløbsbane, men det var hurtigt på plads. Nedrivningen af Deutsches Stadion og væddeløbsbanen blev påbegyndt i 1934, og det olympiske område var færdigopført i sommeren 1936 og fik navnet "Reichssportfeld". Området dækkede 1,32 kvadratkilometer og omfattede det olympiske stadion, friluftsteater, svømmestadion, tennisbaner, hockeybane, Maifeld til ridebane, opmarch, gymnastikopvisning mv., og administrative bygninger.



III. 2.

Indbydelse til legene

Indbydelsen til legene blev udsendt til de nationale olympiske komiteer den 20. december 1933. De første nationer der accepterede invitationen var Finland og Italien.

Bojkot

På grund af den politiske forfølgelse, oprustningen samt Nürnberg lovene fra 1935, der gjorde ikke-ariere til anden rangs borgere uden nogen form for rettigheder i Det 3. Rige, var der mange, der opfordrede til bojkot af legene. Det var især i USA, at der var modstand mod deltagelse i legene.

Beslutning om amerikansk deltagelse blev taget i september 1935, med et snævert flertal. Det amerikanske IOC medlem, Lee Jahncke, havde meget kraftige indvendinger mod Berlin. Som følge af hans modstand og udtalelser blev han ekskluderet fra den Internationale Olympiske Komite. Den eneste i organisationens historie. Hans plads som IOC medlem blev overtaget af den særdeles tyskvenlige Avery Brundage, som havde støttet amerikansk deltagelse.

En person der mærkede følgerne af Nürnberg lovene var det tyske IOC medlem Theodore Lewald. Han havde sikret Tyskland legene i 1916 og havde været hovedkraften bag 1936 legene. Han var 1/8 jøde. Ikke nok til at blive frataget alle rettigheder, men nok til at blive degraderet til organisationsformand, et job der sluttede efter legene.

Postvæsenets indsats

Postvæsenets involvering i planlægning og gennemførelse af legene var så omfattende, at Organisations Komiteen i 1935 blev udvidet med en repræsentant for det tyske postvæsen.

Foruden post var Det tyske Postvæsen ansvarlig for telex, telegram, radio og busser til transport m.v.

Frimærkeudgivelser i forbindelse med vinterlegene i Garmisch-Partenkirchen



Ill. 3.



Ill. 4.

I anledning af vinterlegene blev der 25. november 1935 udgivet 3 frimærker og 2 helsager. Frimærkerne blev trykt i ark a 100 stk. De er forsynet med vandmærke hagekors (vandmærke 4). Det var de første tyske olympiade frimærker og de første tyske frimærker, hvor kunstnerens navn var anført på frimærket. Kunstneren, Max Eschle, tegnede også frimærkerne til sommerlegene.

Helsagerne har som motiv et bjergparti fra Garmisch-Partenkirchen. Ill.4.

Frimærkerne og helsagerne var gyldige til 30. juni 1937.

Maskinstempler

Til at reklamere for legene blev der fra 1933 anvendt et maskinstempel på postkontoret i Garmisch-Partenkirchen med teksten "Winter-Olympia 1936 Garmisch Partenkirchen" og en alpetop.

Omkring 150 tyske posthuse anvendte i 1935 og 1936 et maskinstempel med teksten "Olympische Winterspiele 6.-16.2.1936 Garmisch-Partenkirchen". Maskinstemplet viser en skihopper og de 5 olympiske ringe.

På borgmesterkontoret i Garmisch-Partenkirchen anvendte man en frankomaskine med reklame for legene.



Ill. 5.

Særstempler

I slutningen af 1935 begyndte man på postkontoret i Garmisch-Partenkirchen at anvende et særstempel med teksten "Garmisch-Partenkirchen IV. Olympische Winterspiele 1936" samt dato, klokkeslæt, alpetoppe og de 5 olympiske ringe.

Ved legenes start øgedes efterspørgslen på frimærker annulleret med særstemplet, og der blev graveret yderligere 5 stempler

med samme udseende. Det skulle være muligt for eksperter at kende forskel på stemplerne ud fra linjerne i stemplerne.

Herudover blev der anvendt et stempel med teksten "Garmisch-Partenkirchen pressepostamt Olympische Winterspiele" og de 5 olympiske ringe samt dato og klokkeslæt.

Under legenes afvikling var der etableret særpostkontor ved Olympia-Skistadion og pressepostkontorer ved Untermühle, Skistadion, Eisstadion, Talstadion Kreuzeckbahn, Hausberg, Bobbahn og Rieseersee. Der blev ikke anvendt særstempler ved særpostkontorerne, men forsendelser blev forsynet med et kontorstempel med navnet på særpostkontoret.

Anbefalingssedler

Man anvendte de normale anbefalingssedler fra postkontoret i Garmisch-Partenkirchen. De har betegnelsen Garmisch Partenkirchen (uden bindestreg), Garmisch-Partenkirchen 1, Garmisch-Partenkirchen 2 og Garmisch-Partenkirchen 3.

Efterspørgsel

Efterspørgslen på frimærker og forsendelser annulleret med legenes særstempel oversteg langt forventningerne, og posten i Garmisch-Partenkirchen havde en meget travl periode, hvor posthusene først kunne lukke langt ud på aftenen.



Ill. 6.

Vinterlegenes gennemførelse

Vinterlegene blev afholdt 6-16. februar 1936. Der deltog 28 nationer med 755 deltagere, hvoraf 80 var kvinder. Der blev konkurreret i 17 discipliner i 8 idrætsgrene.

Legene blev åbnet af Adolf Hitler i egenskab af statsoverhoved. Bedste enkelt deltager blev Ivan Ballangrud, Norge, med 3 guldmedaljer. Medaljemæssigt blev Norge bedste nation foran

Tyskland og Sverige. Den største sensation ved legene var, at England vandt ishockeyturneringen foran Canada. Det engelske hold var reelt et canadisk hold med britiske pas.



Ill. 7.

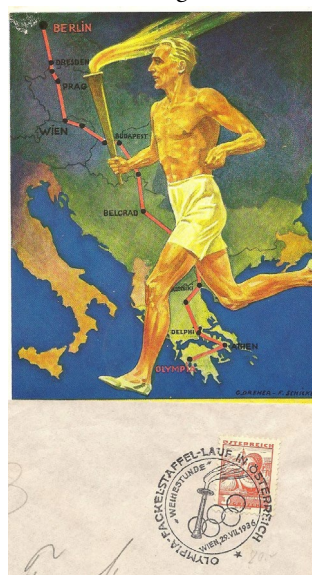
Finland vandt 4 gange 10 kilometer langrend, selv om sidste løber måtte stoppe op for at samle sit gebis op, som han havde tabt. Begrebet amatør blev streng håndhævet, og en deltager havde ikke råd til bare at lade gebisset ligge for at vinde guld.

Reklame for legene i Berlin

Der var massiv reklame for legene i Berlin. Plakaten med motiv for sommerlegene blev valgt i oktober 1934 og viser hovedet af en mand, Brandenburger Tor og quadrigaen på byporten. Plakaten var også forside på officielle informationer om Berlin og arrangementer under legene. Herudover var der firmareklamer med kort og omtale af byens seværdigheder.

Til forskønnelse af byen blev uønskede personer fjernet fra Berlins gader og anbragt i koncentrationslejre.

For at imødekomme kritikken af antijødisk propaganda, blev anstødelige skilte, som f.eks. "jøder uønsket", fjernet, og den antijødiske avis "Der Stürmer" blev ligeledes fjernet fra gadebilledet fra april 1936 til efter legene.



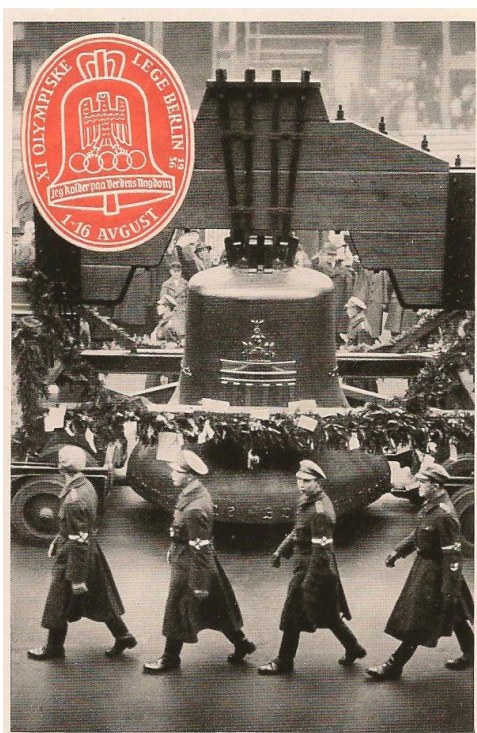
Ill. 8.

Den olympiske klokke

Beslutningen om en olympisk klokke var allerede truffet i december 1932. Klokken ankom til Berlin i slutningen af januar 1936 under stor folkelig opmærksomhed. Opsætningen i klokketårnet på Reichssportfeld fandt sted i maj måned med kun de mest nødvendige deltagere.

Klokken viser på den ene side Brandenburger Tor og på den anden side en ørn med de 5 olympiske ringe. På kanten af klokken er graveret Schillers tekst "Ich rufe die Jugend der Welt" – Jeg kalder på verdens ungdom.

Klokken med ørnen blev anvendt som/til motiv i alle særstemplerne fra sommerlegene.



Ill. 9.

Den olympiske by

Den olympiske by lå i Döberitz omkring 16 km fra Reichssportfeld. Byen skulle efter legene huse Værnemagten. Værterne betegnede byen som "Fredens landsby", og den var kun for de mandlige deltagere.

Udover indkvartering i huse med omkring 15 værelser i hver bygning var der spisesale til hvert land, fælles opholdsrum, butikker, vekselkontor samt et postkontor, der varetog normale postfunktioner. Hvert værelse var indrettet til 2 deltagere. Byen kunne huse 5.000 personer.

Postkontoret i den olympiske by "Olympische Dorf" var det første og det sidste til at anvende særstempel. Stemplet blev brugt i perioden 27. maj til 22. august 1936.

Kvindernes indkvartering

De kvindelige deltagere var indkvarteret i "Frauen Haus" på Reichssportfeld. Af de 4.793 deltagere var de 360 kvinder.

Transportforhold

Datidens transportmuligheder betød, at deltagerne havde lang rejsetid til Berlin. F.eks. afsejlede det australske hold fra Sydney den 13. maj 1936 og var fremme i den olympiske by 6 uger senere. Under togturen fra Marseilles til Berlin var der ikke råd til, at atleterne fik sovevogn. De måtte nøjes med siddepladser på 2. klasse.

I Tyskland havde man reduceret billetpriserne for transport for at gøre det billigere for besøgende og deltagere.

Amatører, doping og kønskontrol

I 1936 var det store spørgsmål, om atleterne var amatører. Alle deltagere måtte underskrive en erklæring om, at de opfyldte amatørreglerne, og at de var statsborgere i det land, de repræsenterede. Atleterne måtte selv betale for deres udstyr, løbesko, badedragt m.v.

Det stillede sig anderledes med IOC-medlemmer og officials. De rejste og boede på 1. klasse, der var receptioner, middage, kulturelle indslag, og mon ikke der også var erindringsgaver? Eneste arrangement for deltagerne var afslutningsfesten i "Deutschland Halle" den 16. august.

Doping var på den tid et nærmest ukendt begreb. Det blev første gang nævnt i 1933 i et engelsk sportsleksikon. I 1935 havde tyske forskere udviklet syntetisk testosteron og det anvendtes måske af nogle tyske deltagere.

Der var ingen kønskontrol. Tyskerne havde en mandlig højdespringer med i kvinde konkurrencen. Han/hun blev nummer 4.

Tekniske hjælpemidler

Stopur blev brugt ved alle konkurrencer med tidtagning. Tidtagerne sad ved mållinjen på en stigende bænkerække. Urene blev dagligt kontrolleret af urmagere fra leverandøren. Hvor det var muligt, blev der også taget målfoto med langsom optagelsesblænde, og film der kunne fremkaldes ekstra hurtigt. Startblokke var endnu ikke opfundet. Atleterne gravede selv et hul i cindersbanen til afsæt.

Instruktionshæfter og aviser

Der blev udgivet en række olympiade hæfter med beskrivelse og regler for forskellige sportsgrene. I alt udkom 26 hæfter, som dækkede vinter og sommer sportsgrene.

Hver dag under sommerlegene udkom et dagsprogram på 64 sider.

Op til og i en kort periode efter legene blev der udgivet en officiel olympisk avis, "Olympia Zeitung". Herudover bragte dagbladene hver dag mange sider med olympisk stof.

Frimærkeudgivelser for Berlin legene

Der udkom 8 frimærker, 2 miniark og 2 helsager.

Frimærkerne blev udgivet 9. maj 1936 i ark a 100 styk med vandmærke hagekors. Ill.10.



III. 10.

Helsagerne, der blev udgivet 15. juni 1936, viser udsnit af det olympiske stadion med maratonporten og de 5 olympiske ringe.



III. 11.

Ligeledes 15. juni 1936 blev der udgivet 2 frimærkehæfter med 4 af værdierne. Det ene med tysk tekst og det andet med tekst på tysk, engelsk, fransk og spansk. Det flersprogede hæfte er forsynet med en rød streg. Til brug for fremstillingen af hæfterne blev 4 af de 8 frimærker trykt 2 og 2 i arkene. Et ark på 100 frimærker indeholdt således 50 eksemplarer af 2 værdier, så frimærkerne manuelt kunne udtrives af arket i baner på 5 par.



III. 12.

Frimærker fra almindelige ark blev anvendt til ruller a 300 frimærker til brug for salg fra automater.

Miniarkene udkom på åbningsdagen af Legene 1. august 1936 og findes i normalt og tykt papir. De 2 miniark omfatter til sammen de otte frimærker, fire i hvert. Blokkene har et klart vandmærke. XI. OLYMPISCHE SPIELE over mærkerne og under BERLIN 1936.



III. 13.

Tillægsværdien på de olympiske udgivelser gik til fremtidige tyske sportsatleter og aktiviteter.

Frimærkerne var gyldige til 30. juni 1937. Oprindeligt skulle mærkerne have været gyldige til 31. marts 1937, som der står på hæfteomslaget.

Maskinstempler

Fra foråret 1936 og til afslutningen 16. august reklamerede det tyske postvæsen massivt for sommerlegene. Stort set alle tyske byer anvendte et maskinstempel med teksten "Olympische Spiele Berlin 1—16. august 1936", de olympiske ringe og Brandenburger Tor. Det samlede antal maskinstempler er tæt på 200.

Der blev anvendt 2 andre maskintekststempler. "Dietrich-Eckart-Bühne auf dem Reichssportfeld 2.-16. August 1936" samt "Ausstellung Deutschland Berlin 1936 18.7-16-8. Am Kaiserdamm". Maskinstemplet Ausstellung Deutschland blev anvendt ved omkring 50 tyske postkontorer medens Dietrich-Eckart-Bühne kun blev anvendt ved 2 postkontorer i Berlin.

III. 14.



Ill. 14.

Francostempler

Der findes omkring 60 frankostempler, der reklamerer for legene i Berlin. Det var både offentlige institutioner og virksomheder der anvendte tekst med de olympiske lege 1936. Ligeledes havde Organisationskomiteen frankostempel med den olympiske klokke.



Ill. 15.

Zeppelin

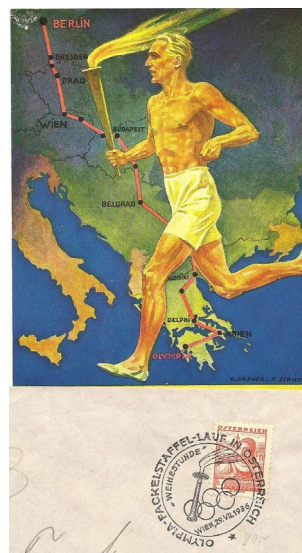
Zeppelininen Hindenburg overføj stadion 2 gange før åbningsceremonien. Den var startet fra Frankfurt am Main om morgenen og returnerede om aftenen. Forsendelserne blev ud over datostempel Frankfurt am Main forsynet med rødt særstempel med teksten "Luftschiff Hindenburg Olympiafahrt 1936". Luftskibet landede ikke i Berlin, men smed sakkene med post ned på Tempelhof Lufthavn. Her blev forsendelserne forsynet med ankomststempel "Berlin-Zentralflughafen 1.8.36-16".



Ill. 16.

Fakkelløb

Ved legene i Berlin var det første gang, at der fandt fakkelløb sted fra Olympia i Grækenland til den olympiske arena. Flammen blev tændt i Olympia den 20. juli 1936 og blev af 3.075 løbere, der hver løb 1 kilometer, bragt gennem 7 lande for at tænde den olympiske ild under åbningsceremonien. Der var kolossal interesse for fakkelløbet i alle landene. I Wien udviklede det sig dog til nazistiske optøjer. Der findes flere særstempler fra de steder flammen passerende på sin vej til Berlin.



Ill. 17.

Fortsættes i næste nummer...

Et ikonisk motiv og dets historie

Af finn bjerregaard, FFF



Ill. 1 - Originaltegning til motivet. Udført af Captain E.A. Stanton.

I De fleste frimærkesamlere af ældre årgang har set ham, kamel post-rytteren fra Sudan. For mange år siden, da visse te-firmaer lagde en lille pergamentkuvert med 3-4 frimærker i pakkerne med te-breve, kunne han hyppigt findes der, og i pakker med nogle hundrede forskellige frimærker fra hele verden var han som regel også. Køber man eller bytter man sig til en gammel indstiksbog eller et gammelt verdens album, sidder der tit en enkelt eller to kamel postryttere.

Stanley Gibbons lavede for et par år siden en liste over de 10 mest ikoniske frimærker fra Storbritannien og Det Britiske Imperium. Kamel postrytteren er på denne liste.

Jeg har samlet på kamel postryttere i nogle år, først og fremmest fordi jeg synes det er smukke frimærker, med en enkel farvesætning, to farver, ramme og motiv har hver sin, som gør nogle af den til små kunsværker. Han har også en spændende, mere end hundrede årig, historie, som jeg har gjort mig bekendt med, og som jeg gerne vil fortælle.

I 1896 besluttede den engelske regering, at de ville tilbageerobre Sudan, som i 1885 var blevet erobret af en islamisk oprørsbevægelse under ledelse af "Mahdien", en karismatisk leder, som mente, at han havde fået som sin opgave at udbrede Islam til hele verden. Da oprørerne indtog Khartoum, Sudans hovedstad, blev lederen af forsvaret, den legendariske General Charles "Pasha" Gordon, henrettet. Han har fået sine egne frimærker, som jeg vil fortælle om i et senere nummer.

Øverstkommanderende for den fælles Engelsk-Ægyptiske hærstyrke, som blev opstillet i 1896, var General Sir Herbert Kitchner, den senere navnkundige Lord Kitchner of Khartoum. På grund af den anspændte storpolitiske situation i ØstAfrika og Mellemøsten, hvor også Frankrig og Rusland havde væsentlige interesser, skulle styrken ikke være engelsk, men fælles Engelsk-Ægyptisk. Det var de facto englenderne, som ledede den.

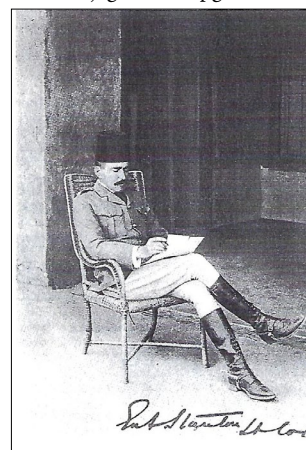
Kitchner var en fremragende militærmand, som også var bureaukrat og optaget af selv de mindste detaljer. Allerede tidligt i kampagnen, som var meget succesfuld med hurtige erobringer af store områder i



Ill. 2 - General Sir Herbert Kitchner.

det nordlige Sudan, forberedte han udgivelsen af de frimærker, der skulle bruges i Sudan, når tilbageerobringen var fuldført. Han gav opgaven med at tegne de nye frimærker til en fransk kunstner i Cairo, som havde tegnet flere frimærker for ægypterne. Motivet måtte hverken have relation til England eller Ægypten. Han var derfor ikke tilfreds med kunstneres forslag, der som motiv havde Abu Simbel templet, der lå i Ægypten. Desuden forlangte kunstneren et honorar på 25 Guineas, hvilket Kitchner fandt exorbitant og helt uacceptabelt.

Blandt de mange officerer med specielle opgaver, som var med i felttoget, var også et antal kartografer, som skulle kortlægge de områder, styrkerne skulle rykke frem igennem, og hvor der ikke fandtes kort, der kunne benyttes til planlægningen. Blandt disse officerer var en ung kaptajn, E.A. Stanton, som havde for vane at tegne små vignetter i kanten af sine kort, en oase, en flok beduiner, en beduinlejr, en flok geder eller kameler o.s.v. Kitchner havde bemærket disse små tegninger, og han tog til den lejr, hvor Stanton befandt sig og hidkaldte ham. Han komplementerede ham for hans tegninger og beordrede ham til at tegne et motiv til de nye frimærker. Stanton har selv fortalt historien og fortæller, at Kitchner sluttede med at sige: "Jeg vender tilbage om fem dage. Så forventer jeg, Deres opgave er løst!"



Ill. 3 - Captain E.A.S. Stanton.

Stanton, som jo var rimelig uforberedt på opgaven, døjede med at finde på, men en annonce i en engelsk avis, som havde en illustration med en række af kameler, der transporterede tæpper, gav ham ideen. Hvad med én kamel, der transporterede postsække? Han allierede sig med en lokal beduinhøvding, som i fuldt krigsudstyr og med to sække fyldt med halm hængt på kamelen red frem og tilbage, me-

dens Stanton tog billeder med et primitivt Kodak Camera og tegnede skitser. På den endelige tegning skrev han, med minimale bogstaver, som ikke kunne læses uden en lup, på hver sæk navnet på den ene af de to største byer i Sudan, Berber og Khartoum. Optimistisk var han naturligvis, de to byer var endnu ikke erobret. Kitchner vendte som lovet tilbage efter fem dage, og han var meget tilfreds med Stantons forslag. Der blev truffet aftale med De la Rue i London om trykning. Der blev bestilt en serie på otte værdier, 1, 2, 3 og 5 Milliemes, og 1, 2, 5 og 10 Piastres, som blev leveret den 24. februar og udgivet den 1. marts, 1898.

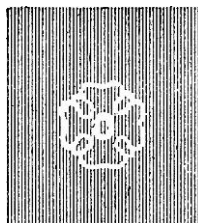


Ill. 4.

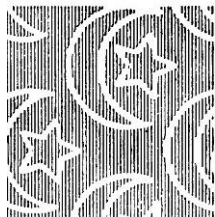
På dette tidspunkt var Berber erobret. Karthoum blev først indtaget i september. Tilbageerobringen var fuldført, og **The Anglo-Egyptian Sudan** blev etableret som et "condominium", det vil sige et land, som blev administreret og regeret af to stater i fællesskab. Igen var det dog englænderne, der i realiteten bestemte.

Stanton fortæller, at han bad Kitchner's aide-de-camp, om generalen ville signere et sæt af frimærkerne til ham. Kitchner's svar skal have været; "Naturligvis, men han må betale for frimærkerne". Stanton fik sit sæt med generalens autograf, men kom dog ikke til at betale.

Frimærkerne var trykt på papir med vandmærke "roset", som med lidt god vilje kan ligne et kors. Der er en ubekræftet historie om, at der fra postembedsmænd kom meldinger om, at mærkerne ikke var så populære blandt den muslimske befolkning. De brød sig ikke om at slikke på dem, når de skulle frankere deres breve. Sandt eller ej, man besluttede at skifte til et nyt papir med vandmærke "stjerne og halvmåne", og den første værdi med det nye vandmærke blev udgivet i november 1902. Man havde dog ikke mere travlt med at skifte papir, end at den sidste værdi med det nye vandmærke først blev udgivet i 1911.



Ill. 5 - Vm. Rosette.



Ill. 6 - Vm. Stjerne og halvmåne.

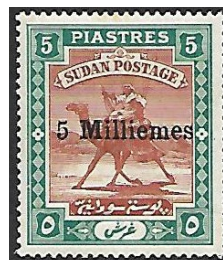
I forbindelse med denne udgivelse udvidede man serien med 3 mærker, 2 nye 4 Milliemes værdier i forskellige farver, og endnu et 2 Piastres mærke i nye farver.

I 1903 blev beholdningen af 5 Milliemes mærket opbrugt, og da et nyt oplag på det nye papir blev forsinket, blev det første provisorium udgivet, 5 Milliemes på 5 Piastres. Det blev kun solgt fra september til december, hvor det blev trukket tilbage, da der kom nye forsyninger

af det ordinære 5 milliemes mærke.



Ill. 7.



Ill. 8.

Da Stanton afleverede sin originaltegning til De la Rue, havde han tilføjet nogle tegninger i reduceret størrelse, farvelagt med forskellige forslag til farver. De la Rue troede fejlagtigt, at disse mindre tegninger anviste den ønskede størrelse på de færdige frimærker, også fordi Kitchner i et brev til De la Rue personligt havde udtrykt ønske om, at mærkerne skulle være "en smule" større end de kurerende ægyptiske dagligmærker. Da man modtog prøvetrykkene, fandt Kitchner, at mærkerne var for store og foreslog, at den hvide rand omkring billedet blev fjernet og at mærkerne kunne perforeres i billedranden. Dette afviste De la Rue som upraktisk og uhensigtsmæssigt. Da fremstilling af nye klicheer i mindre format ville betyde forsinkelse af udgivelsen og ikke mindst ekstra udgifter, accepterede Kitchner det store format, 26 x 30 mm.

Ønsket om et mindre format blev ikke opgivet, men først i 1921 besluttede man at udgive miliemmes værdierne i det "sædvanlige" format for dagligmærker, 19 x 22,5 mm. Der blev udgivet 7 værdier, 1, 2, 3, 4, 5, 10 og 15 milliemes.



Ill. 9.

I 1927 påbegyndtes en ny udgivelse på papir med nyt vandmærke, "SG", Sudan Government.



Ill. 10 - Vm SG.

Samtidigt blev serien udvidet med nye værdier, 3, 4, 6, 8 og 20 Piastres, og 1 Piastre værdien udgik, da 10 Milliemes svarede til 1 Piastre.



Ill. 11.

I 1948 blev den sidste dagligudgave med den "oprindelige" kamel rytter udgivet. I ny trykmetode, med ny arabisk indskrift i bunden af mærket og en ny værdi, 50 Piastres.



Ill. 12.

Luftpost

I marts 1931 startede regelmæssige ruteflyvninger fra England til Syd Afrika via Sudan. Der var planlagt en ny serie med luftpost frimærker med et andet motiv, men de kunne ikke blive færdige til de første flyvninger, og derfor valgte man at overtrykke 3 værdier fra kamel postrytteren serien med AIR MAIL, 5 og 10 Milliemes og 2 Piastres. De "rigtige" luftpostmærker blev udgivet i september 1931, men i juli 1932 blev der brug for en ny luftpostværdi, 2 ½ Piastres, og der blev udgivet et nyt provisorium med denne værdi, igen overtryk på 2 Piastres mærket.



Ill. 13.

Provisorier

Ud over de allerede nævnte, er der produceret 3 provisorier med overtryk på kamel postrytteren. De er alle 3 fra perioden 1940-41, hvor De la Rue ikke kunne levere p.g.a. beskadigelser af deres trykkeri under London Blitzen. 5 Milliemes mærker slap igen op, og der blev lokalt fremstillet overtryk på 10 Milliemes mærket. Da der blev behov for et mærke med værdien 4 ½ Piastres, overtrykte man i første omgang ca. 120.000 8 Piastres mærker med denne værdi, og da de slap op yderligere 60.000 5 Milliemes mærker.



Ill. 14.

Tjenestemærker

Alle udgaver fra 1898 til 1948 har været brugt til at fremstille tjenestemærker, som findes i to udgaver, til militært tjenestebrug og til anden tjenestebrug. Der er to typer, perforerede og med påtryk.

O.S.G.S. On Sudan Government Service, påtryk.

Mærker fra 1. og 2. udgave blev i perioden 1903-12 forsynet med dette påtryk.

SG, Sudan Government, perforeret.

Mærker fra 2. 3. og 4. udgave blev i perioden 1913-30 forsynet med perforationen SG.

S.G. Sudan Government, påtryk.

Mærker 4. og 5. udgave blev i perioden 1936-48 forsynet med dette påtryk



Ill. 15.

ARMY OFFICIAL, lodret påtryk.

Det første militær overtryk blev anvendt i 1905 på 1milliemes mærket fra 2. udgave.

Army Service, påtryk.

1. og 2. udgave blev i perioden 1906-12 forsynet med dette påtryk.

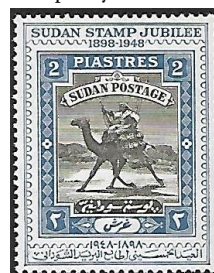
AS Army Service, perforeret

Mærker fra 2. og 3. udgave blev i perioden 1913-24 udgivet med denne perforation.



Ill. 16.

I 1948 blev der udgivet et frimærke, der markerede 50-året for den første udgivelse med kamel postrytteren.



Ill. 17.

Samme år, 1948, fik Sudan selvstyre. Det blev markeret med udgivelse af 2 frimærker. Der var stor debat om motivet på disse frimærker, og det viste sig, at det motiv der kunne blive enighed om, var kamel postrytteren.



Ill. 18.

I 1951 udgav det sudanesiske selvstyre en serie dagligmærker med forskellige sudanesiske motiver. Man besluttede at beholde kamel postrytteren som motiv på topværdien, 50 Piastres. Han var blevet symbol for Sudan og sudanesiske post, og kunne ikke undværes. Også påtrykt til tjenestebrug.



Ill. 19.

I 1954 fik Sudan selvstændighed. Det blev markeret med udgivelse af 3 frimærker. Igen var der, denne gang endnu større, debat om motivet på frimærkerne, og igen viste det sig, at det, der kunne opnås enighed om, var kamel postrytteren.

Da det ikke var endeligt fastlagt, om uafhængigheden skulle erklæres i december 1953 eller januar 1954 fremstillede man to udgaver med hver sit årstal, som blev distribueret med strenge ordrer om kun at sælge de "rigtige", når tiden kom. Af uransagelige årsager blev der alligevel solgt 5000 sæt af 1953 udgaven! Til frimærkehandlere. 2 af de 3 mærker i det viste sæt er fra denne "forkerte" udgave.



Ill. 20.

I 1962 blev der udgivet en ny dagligserie, og igen blev kamel postrytteren motiv på topværdien, 1 sudanesiske pund. Også påtrykt til Tjenestebud.



Ill. 21.

Næste dagligserie med kamel postrytteren på topværdien, 20 sudanesiske pund, kom i 1991. Også påtrykt til tjenestebud.



Ill. 22.

I 1998 blev der udgivet et frimærke, der markerede 100-året for den første udgivelse med ham. Han har kun fået det øverste højre hjørne, men det er ham.



Ill. 23.

I 2003 udkom den indtil videre sidste dagligserie med kamel postrytteren på topværdien, 500 Dinares. Der er både en takket og en utakket udgave af mærket. Hele serien blev også udgivet samlet på et utakket miniark.



Ill. 24.

I 2005 udkom han på et sæt frimærker udgivet i anledning af en verdenskonference i Tunis om informations samfundet. Meget passende illustration kan man sige, også at han kun vises i silhuet.



Ill. 25.

I 2011 blev Sudan efter en folkeafstemning delt i to selvstændige stater, som ikke kan enes, og at tale om mulige frimærkemotiver fra de krigs- og hungersnødhærgede lande giver ingen mening, så jeg slutter her.

Kilder:

The Postage Stamps of Anglo-Egyptian Sudan. D.B.Armstrong. 1912
Stamps and Posts of the Anglo-Egyptian Sudan. Gisburn & Thompson. 1947.

The Camel Postman 1898-1998. Richard Stock, Sudan Study Group. 2001.

War on the Nile, Britain, Egypt and The Sudan. 1882-1898, Michel Barthorp. 1984.

Illustrationer af Frimærker er fra egen samling.

Nordvestsjællandsske Jernbaner

Odsherreds Jernbane

Af Leif Ørndorf

I sidste nummer blev der ikke plads til disse to forsendelser.

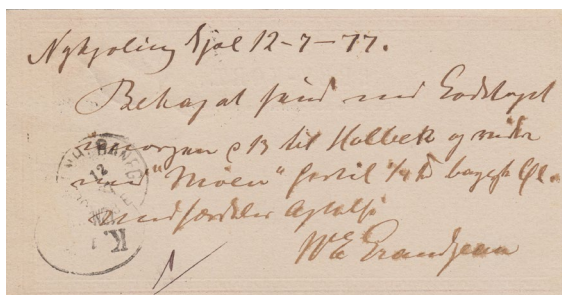
Skibsbrev fra Nykøbing Sjælland torsdag 12. juli 1877 til København. Sendt med "Det forenede Dampskibs-Selskabs" dampskib "Möen" fra Nykøbing til Holbæk. Ruten sejlede alle ugens dage, undtagen søndag.



Ill. 1 Annonce i Nykøbing Avis 10. juli 1877



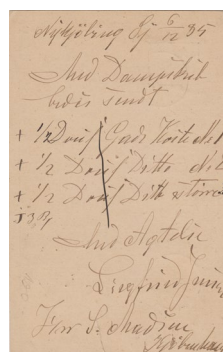
Ill. 2 Brev-Kort dateret 12.7.1877. Bestilling til Tuborgs Fabrikker på øen til Gastgiver Wiggo Emanuel Grandjean, der drev sit gæstgiveri på adressen Algade 41 i Nykøbing.



Ill. 3 Bagside med bestilling på øen.



Ill. 4 Brev-Kort fra Nykøbing Sjælland 6.12.1885 til København. Kortet er ikke annulleret i Nykøbing men først i Jyderup. Kortet er ikke indleveret på postkontoret i Nykøbing, men er i stedet afleveret i diligencens postkasse.



Ill. 5 Bagsiden med varebestilling.

Odsherreds Jernbane (Holbæk-Nykøbing Sjælland) ser dagens lys – del 2

Odsherreds Jernbane (OHJ) blev indviet 17. maj 1899, efter omkring



Ill. 6 Nykøbing Sjælland 12. juni 1983. OHJ 45 fremfører persontog P4074 til Holbæk. (Foto: Leif Ørndorf)

20 års debat og tovtækkeri om linieføring m.m. inden loven om banen blev vedtaget i 1894.

Den første plan om en jernbane opstod i 1873. Et tysk konsortium havde planer om en jernbane fra Næstved over Slagelse til et punkt på Nordvestbanen mellem Holbæk og Kalundborg. Herfra skulle banen fortsætte gennem Odsherred til Sjællands Odde med dampskibsfor-

bindelse til Grenaa eller Ebeltoft. Projektet blev vedtaget ved lov af 23. maj 1873. Men de store planer løb ud i sandet på grund af uenighed om økonomien mellem de danske og tyske interessenter. Det følgende år fremkom Lensbaron Zytphen-Adeler sammen med sin kollega i Lammefjordsprojektet, Kr. E. Jørgensen, med planer om en bane fra et punkt på Nordvestbanen over Nykøbing til Sjællands Odde. Der blev søgt koncession i 1874. Men disse planer løb ligeledes ud i sandet. Zytphen-Adeler døde i 1878 og med ham også planerne for banen. Året efter Zytphen-Adelers død, i 1879, fremkom der to nye planer.



Ill. 7 29. maj 1875 var der møde i Pindals Kro ved Høve med næsten 100 deltagere. Lensbaron Zytphen-Adeler talte varmt om projektet, der skulle føre banen over den kommende dæmning, via Audebo til Gniben, hvor der skulle etableres dampskibsforbindelse til Grenaa. Zytphen-Adeler gjorde opmærksom på, at det ville være ønskeligt at forhandle om banens forløb, da dette udelukkende ville komme til at bero på koncessionshaverne og Indenrigsministeriet. Borgmester Muus fra Nykøbing anbefalede at føre banen til Nykøbing og opgive banen til Gniben Havn, da det efter hans overbevisning ville blive en "klods om benet" på banen. I alle tilfælde ønskede han banen ført over Nykøbing (Kallundborg Avis 10. juni 1875).

Der var både forslag om en bane fra Jyderup, hvorfra diligencen med posten udgik, over Draget mod Nykøbing og et forslag om en bane fra Holbæk over Audebodæmningen til Nykøbing, men ingen af de to planer blev realiseret.

Politikeren, embedsmanden og jernbanevennen Carl Steen Andersen Bille

Carl Steen Andersen Bille blev juridisk kandidat i 1853. To år tidligere var han blevet han redaktør af "Middagsposten", og to år senere overtog han bladet og omdøbte det til "Dagbladet". "Dagbladet" blev, ligesom "Fædrelandet", et ledende politisk organ, og var især embedsstandens og bourgeoisiets blad. "Dagbladet" blev især kendt for sin kamp mod Bondevennerne, en kamp som Bille førte i en overordentlig aggressiv tone og med en høj grad af hensynsløshed. Sammen med C. F. Tietgen havde Bille søgt at knytte nærmere forbindelser mellem Danmark og England, men han følte, at England havde svigtet Danmark i 1864. Derfor opgav han journalistikken for i stedet at optrappe sit virke i politik. Bille var i 1861 blevet valgt til Folketinget for de Nationalliberale. Han blev også valgt til Borgerrepræsentationen i København. Som rigsdagsmand var det især kampen mod Bondevennerne, der havde hans bevågenhed. I 1880 blev Bille udnævnt til chargé d'affaires og generalkonsul i Washington D.C., hvor han i 1881 forfremmedes til ministerresident. I 1884 tog han sin afsked og udnævntes til kammerherre. Han blev udnævnt til Amtmand for Holbæk Amt i 1886. Amtmand Bille var en af de førende skikkelser indenfor højreparti-

erne. Han var ikke nogen folkets mand, kunne være kold og kynisk og havde desuden et heftigt temperament. Men de mennesker der kom ind på livet af amtmanden, havde kun godt at sige om ham. Billes store skuffelse var, at han hverken blev minister eller teaterchef, og også blev forbigået til embedet som overpræsident i København.

Amtmand Bille tager teten i kam-



Ill. 8 Amtmand Carl Steen Andersen Bille (1828-1898). H. Wulff beskriver i sin bog fra 1882 Bille som "Aandsaristokrat til Fingerspidserne..."

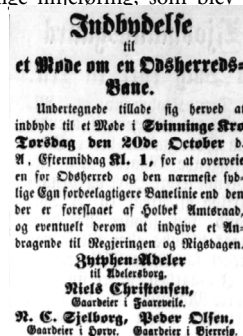
pen for en bane i Odsherred

Under et møde om banesagen på Pindals Kro den 16. juli 1887 kom det frem, at der året før var søgt koncession på en bane fra Jyderup over Drags Mølle, Fårevejle og Nykøbing til Ebbeløkke, men at der var givet afslag på ansøgningen. På mødet blev det besluttet at nedsætte et udvalg, som skulle henvende sig til amtsrådet om en linje med forløbet Jyderup-Drags Mølle-Nykøbing. Udvalget blev vel modtaget af amtmand Bille.

Det skulle hurtigt vise sig, at der med Amtmand Billes engagement i jernbanesagen var der kommet en ny og kraftfuld skikkelse på banen, som med stor energi og engagement gik ind for baneplanerne, der blev hans hjertebar. Amtmand Bille fortjener den største ære for, at planerne om en jernbane i Odsherred blev realiseret. Hans gode forstand og forhandlingsevner var stærkt medvirkende til, at det lykkedes.

Hans store engagement for at få en jernbane i Odsherred skal muligvis ses i lyset af, at han i 1874-80 var medlem af kontrolkomiteen for de sjællandske jernbaner.

Baneplanerne der blev fremlagt på mødet i Pindals Kro blev en brat opvågnen for Holbæk amtsråd, der ønskede Holbæk som udgangspunkt for en bane til Odsherred. Amtmand Bille fremlagde et forslag på amtsrådets møde 28. september 1887: Banen skulle følge den daværende postvej, over Audebodæmningen, Vig og Asmindrup til Nykøbing. Den vestlige linieføring, som blev foreslået på mødet i



Ill. 9 Annonce i Kallundborg Avis 17. oktober 1887, hvor en gruppe borgere, med Lensbaron Zytphen-Adeler i spidsen, indkalder til et møde på Svinninge Kro for at drøfte banesagen.

Pindals Kro, blev ikke anset for at være den bedste løsning. Den holdning faldt ikke i god jord på vestegnen. I amtets blade indkaldte en gruppe borgere gennem annoncer til et møde den 20. oktober 1887 på Svinninge Kro.

På mødet, der havde samlet mere end 100 deltagere, søgte man at opnå enighed om en linje, der var mere gunstig for de vestlige sogne end den linje, amtsrådet foretrak.

Det blev på mødet besluttet at bakke op om det tidligere forslag om en bane fra Jyderup eller Mørkøv over Svinninge og Asnæs til Nykøbing.



Ill. 10 Mødet i Svinninge Kro 1887 blev holdt i ejendommen th., hvor kroen indtil 1899 havde til huse. Tv. Ses den 'nye' Svinninge Kro, der blev opført i 1899.

Den nye Lensbaron, søn af den i 1878 afdøde Lensbaron Zytphen-Adeler, blev formand for det udvalg, der blev nedsat for at fremme planerne om en vestlig linjeføring af banen. Hermed var der kridtet op til kamp mellem tilhængerne af hhv. den østlige og den vestlige linjeføring, selv om udvalget ikke synes at have udvist den store aktivitet. Et forslag i Rigsdagen i 1890 om en bane i Odsherred skabte røre i Odsherred og de søndenfjordske sogne. Der blev holdt møder, hvor der blev udfærdiget resolutioner, fremsat mange forslag og nedsat fire eller fem udvalg, men ingen anede, hvad det hele skulle ende med.

Amtmand Bille ændrer sin hold-



Ill. 11 Et af de mange møder om banen blev holdt i Faarevejle Kro (Vejlekroen) 16. oktober 1890, hvor knap 100 personer mødte op. Overretsprokurator Kr. E. Jørgensen kom med et forslag om en bane fra Vårslev til Faarevejle. Efter en længere debat blev der vedtaget en resolution, hvor regeringen blev anmodet om at fremsætte et lovforslag om en bane fra et punkt på Nordvestbanen til Faarevejle. Hvis regeringen ikke ønskede dette, ønskedes i stedet udstedt en koncession til et privat selskab på en bane fra Jyderup til Nykøbing.



Ill. 12 Vallekilde Højskole var 19. december 1890 ramme om et møde, hvor repræsentanterne for de fleste kommuner i det nordlige Odsherred, Faarevejle, Asnæs, Højby og Rørvig, kunne tilslutte sig en vestlig linjeføring fra Mørkøv eller Jyderup over Svinninge til Nykøbing. Der blev sendt en deputation til indenrigsminister Ingerslev. Han var ikke tilhænger af ^{denne linje}ning til linjeføringen

Efter et nyt møde i Faarevejle 2. februar 1891 skete der noget. Der blev rettet henvendelse til egens tre folketingsmænd, og repræsentanter for den vestlige linjeføring henvendte sig til Amtmand Bille og spurgte ham, om amtsrådet stadig holdt fast ved den østlige linje.

Amtmand Bille overraskede pludselig alt og alle ved at skifte standpunkt i februar 1891. Dette skyldes især to ting. For det første var den østlige linjeføring foretrukket under forudsætning af, at det blev en statsbane. For det andet indså Amtmand Bille formentlig, at der næppe kunne skabes økonomisk grundlag for den østlige linje.

Odsherreds Jernbane ser dagens lys

Blandt de indkomne forslag valgte indenrigsministeriet i april 1891 at sende tre forslag til linjeføring til generaldirektør ved statsbanerne, I. W. Tegner, for en udtalelse:

1. Holbæk-Audebo-Vig-Nykøbing.
 2. Holbæk-Svinninge-Hørve-Asnæs-Vig-Nykøbing.
 3. Mørkøv-Svinninge og videre som b.
- Tegner valgte selv at medtage yderligere et forslag:
4. Holbæk-Gislunge-Lammefjorden-Tolsager-Nykøbing.

Inden Odsherreds Jernbane blev en del af den store jernbanelov "Lov om Anlæg og Drift af private Jernbaner", vedtaget den 8. maj 1894, havde der bl.a. været forslag om en smalsporsbane efter "Kostasystemet" og et forslag om to banelinjer, en såkaldt "gaffelbane".

Da der ikke var taget stilling til linjeføringen i loven, blussede striden atter op mellem tilhængerne af den vestlige og den østlige linje. Det ville være synd at sige, at debatten om linjeføringen var stille og rolig. Venstres to folketingsmedlemmer, gårdejer Peter Madsen fra Nykøbingkredsen og gårdejer Jens Clement Nielsen fra Svinningekredsen, der begge var medlemmer af amtsrådet, var langt fra enige om linjeføringen, og kom i heftig diskussion med hinanden. Madsen gik ind for den østlige og Nielsen for den vestlige linje.

Det endte med, at det var den vestlige linjeføring – forslag nr. 2, der blev enighed om. Efter til tider meget vanskelige forhandlinger med kommunerne om tilskud og om, hvor mange stationer der skulle være i hver kommune, lykkedes det til sidst at tegne den fornødne aktiekreds. Den 8. januar 1895 anmodede Amtmand Bille overingeniøren ved Statsbaneanlæggene, C. F. S. Ernst, om at udarbejde de nødvendige projekter og beregninger for banen, således at der kunne indsendes ansøgning om koncession.

Den 7. februar 1895 indsendte Amtmand Bille ansøgning om konces-

sion, og denne blev givet amtsrådet 6. maj 1896. Statens tilskud var 50 % af ekspropriationsomkostningerne og banens anlægskapital. De resterende 50 % skulle skaffes af amt, kommuner og private. Arbejdet på banen blev påbegyndt i foråret 1897, og den 17. maj 1899 blev banen indviet. Den daglige drift begyndte dagen efter med tre tog i hver retning. Banens første driftsbestyrer var Peter Harboe. Desværre nåede Amtmand Bille ikke at opleve indvielsen af banen. Han døde pludselig den 11. november 1898.

Pressens repræsentanter og formanden for den nystiftede Odsherreds Turistforening, læge I. P. L. Egede, var inviteret på en tur med banen søndag 14. maj 1899. Turen startede i Nykøbing kl. 7.30 med ankomst i Holbæk kl. 9.00. Der blev serveret frokost for deltagerne på



Ill. 13 Anlægsarbejde ved Kelstrup Station 1899

Køreplan
for
Odsherreds Jernbane
(Holbæk—Nykøbing).
(Gyldig fra Åbningsdagen)

Holbæk—Nykøbing.		Tog Nr.	
Kilometer.		1	5
	Fra Holbækbanen.	9,20	4,20
	Fra Holbæk	10,36	6,26*
	Fra Holbæk	6,30	11,00 7,40*
5	Waaersø	6,40	11,10 7,50*
10,7	Wallinge	6,54	11,23 8,03*
12,8	Gardby	8	8
15,8	Øvinninge	7,09	11,37 8,18*
19,7	Hørve	7,25	11,50 8,30*
23,8	Jaarslev	7,34	12,01 8,41*
27	Hønsø	7,43	12,09 8,49*
30,4	Øvervinge	7,59	12,25 8,64*
33,9	Kjeldrup	8	8
36,8	Vig	8,19	12,43 8,79*
41,3	Åsmindrup	8,34	12,55 8,93*
44,5	Nyby	8,45	1,04 9,42*
49,4	Nykøbing	9,00	1,15 9,55*

Ill. 14 Banens første køreplan. Nykøbing Avis 16. maj 1899.



Ill. 15 Windeløvs Hotel i Nykøbing.

Hotel Isefjord, inden turen gik tilbage til Nykøbing med standsning på samtlige stationer. Toget var i Nykøbing kl. 13.00, hvor blev der

serveret middag på Windeløvs Hotel. Driftsbestyrer Harboe talte for pressen i håb om en positiv omtale af den nye bane. Kl. 16.50 returnerede toget til Holbæk.

Det faldt mange borgere i Nykøbing for brystet, at banens åbningshøjtidelighed fandt sted i Holbæk, skønt banen var en Odsherredbane. Som en protest mod dette blev banens åbning fejret af godt hundrede damer og herrer fra land og by tirsdag 23. maj med en festlig sammenkomst på Windeløvs Hotel.

Odsherreds Jernbanes officielle indvielse fandt sted 17. maj 1899. Festtoget med alle notabiliteterne afgik fra Holbæk kl. 10.00. Lokomotivet var pyntet med flag og grønt. Toget standsede ved alle stationer, hvor der var mødt mange mennesker frem. I Nykøbing besø



Ill. 16 Hotel Isefjord i Holbæk.

man havnesporet og havnen og indtog derefter en fin frokost på stationen. Kl. 13.30 returnerede toget til Holbæk, hvor det ankom kl. 15.45. Derefter begav deltagerne sig ned til Hotel Isefjord, hvor der var festmiddag med godt 100 deltagere. Der blev holdt de sædvanlige taler for kongen, fædrelandet m.v.



Ill. 17 Åbningstoget i Asnæs 17. maj 1899 (Foto: Søren Bay)



Ill. 18 "Odsherred toget ankommer til Holbæk". Postkort fra omkring 1905.



Stort udvalg

i gamle frimærker, breve,
postkort, samlinger, dubletlagre,
kartoteker og rodepartier.

Alt prismærket og salgsklart.

Åbningstider: dagligt 12:00 - 17:00,
torsdag lukket. Lørdag 10:00 - 14:00

Velkommen til!

Hele dødsboer og restboer
købes, afhentes
og betales omgående.

Østerbro Frimærkehandel

Store Kongensgade 116

1264 København K

Tlf. 35 38 42 42 / 39 63 66 00

E-mail: oesterfrim@mail.dk

LANDESAMLINGER

udstykkes og sælges billigt.

258 lande.

Ca. 41.000 forskellige udgaver.
Fra Aden til Øvre Volta.

Kun SEK 3 pr. Michel-€.

Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.

Forlang lister over de lande du er
interessert i.

K-E Svensson,

P O Hallmans gata 17,

112 69 Stockholm.

e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

MOTIVER

Arkæologi, berømte personer, biler, blomster,
boksning, cykler, dyr, skibe, fisk, sommerfugle,
flyvemaskiner, folkedragter, Frimærker på
Frimærker samt FN-UPU, fugle, hunde, jul, tog,
landkort, katte, kunst, ligemidler, musik, mønter,
Nobel, olympiade, religion, krybdyr, ridesport
rumfart, Røde Kors, spejder, sejlsport, svømning,
muslinger, sport, teater, uniformer, heraldik
o.m.m.

100 forskellige motivgrupper. 41.000
forskellige udgaver. Forlang lister.

Billigt! Kun SEK 3 pr. Michel-€.

Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.

K-E Svensson,

P O Hallmans gata 17,

112 69 Stockholm.

e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

Odder Frimærkehandel



Jørn Jensen - Odder

KØB OG SALG AF FRIMÆRKER



Se vores webshop jjo.dk
Opdateres dagligt

CHRISTIANSUND 49 - 8300 ODDER - TLF. 8654 4908 - MOBIL 2819 7987

EMAIL: hovedmail@jjo.dk - www.jjo.dk

Salg på auktion? Så er det os!



Vil du sælge dit materiale godt?

Vi har et godt salg hver gang og har derfor altid
brug for nye indleveringer. Vi søger **frimærker,**
mønter, postkort og pengesedler til vore 5,
årige storauktioner og vore daglige internet-
auktioner. Alt behandles af vore erfarne eksper-
ter, der deler dit materiale op i passende lots,
målrettet vore mange købere.

www.skanfil.dk



SKANFIL
Danmarkas

KONTORER I DANMARK:

Anker Jensens Vej 4 - 8230 Åbyhøj
Tlf. 4199 0299 E-mail: arhus@skanfil.no
Frederiksborggade 41 - 1360 København K
Tlf. 2091 1037 E-mail: kobenhavn@skanfil.no



JULEMÆRKER

Af Poul Høj (Formand for foreningen Julemærkesamleren)

Traditionen tro blev årets julemærke fra Julemærkefonden offentliggjort på Københavns Rådhus i Festsalen. Dagen var fredag den 3. november 2017. Årets julemærke blev afsløret af H.K.H. Kronprinsesse Mary og årets kunstner, Michael Wettendorff, kaldet miwer. Hvis navnet ikke lige ringer, så er miwer manden bag stregerne på Rasmus Klump, Hr. Skæg og nyfortolkningen af Storm P's Ping.

Årets julemærke – Jul i den Gamle Nissegård – er igen et særdeles vellykket et af slagsen. Brug noget tid på at kigge på helarket før I bruger mærkerne på jeres julepost, der er nemlig rigtig mange flotte nisser og andre streger at se på. Til dem der ikke sender så mange breve, er der en anden mulighed. Som man har kunnet gennem de seneste år, kan julemærket også i år tilknyttes dine e-mails, så det er med. Det vil gøre mange julemails meget mere dekorative og skabe julehumør hos modtageren.



Ill. 1 Årets julemærke miniark.

12. januar 2018 åbner et nyt Julemærkehjem, "Lilkeborg" i Roskilde. Julemærkehjemmet er doneret af Lilkeborg koncernen, som er ejet af stifteren af smykkefirmaet Pandora, Winnie Lilkeborg. Julemærkehjemmet bliver et fantastisk hjem for børnene i den periode, de er på ophold her.

De 4, snart 5, Julemærkehjem hjælper hvert år ca. 750 børn i alderen 7-14 år videre i livet. På Julemærkehjemmene får børnene hjælp til at komme ud af mobning og isolation. Samtidig lærer de om sund kost og motion, så de taber sig. De får selvtillid, så de igen kan smile til livet.



Ill. 2 Julemærkehjemmet Lilkeborg i Roskilde.

Børnene er på et Julemærkehjem i 10 uger, og opholdet er gratis for barnet og forældrene. Tidligere kunne salget af julemærker dække driften, men i dag dækker indtægterne fra salget kun 1/3 af udgifterne, og derfor er Julemærkefonden afhængig af arv og donationer fra privatpersoner og virksomheder. Det offentlige dækker ca. 5% af udgifterne.

Til sidst vil jeg ønske alle en Glædelig Jul og et Godt Nytår. Husk nu at købe og bruge rigtig mange julemærker. Der er behov for pengene også der, og børnene har brug for det og har fortjent det.

En rigtig frimærkebutik

Stort udvalg af enkeltmærker sæt og miniark
fra Europa og mange oversøiske lande.

Opdaterer flere gange ugentligt.
Besøg butikken eller bestil online.
Hjemmeside: www.nellefrim.dk

Butik: Johnstrups Allé 1
1923 Frederiksberg.
Åbningstider 10:30 - 17.
Lørdag 10-13 (1. i måneden)
Mandag lukket. Tlf. 35375300.
Mail: nellefrim.dk

UDSTILLINGER - MESSER ARRANGEMENTER

Udstillinger / Messer

14.-17. februar:

Spring Stampex. London.

3.-5. maj:

Frimærke Messe. Essen

15.-18. august:

Verdensudstilling "Praga 2018". Prag.

3.-4. november:

"Frimærke-, Brev- og Postkortmesse 2018". København.

Byttedage

13. januar (lørdag):

Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.
Hovedgaden 371, 2640 Hedehusene
Kl. 10 – 15.

21. januar:

Allerød og omegns Frimærkeklub.
Aktivitetshuset.
Frederiksborgvej 15, Allerød

3. februar (lørdag):

Vesterbro Frimærkeforening.
Vesterbro Ny Skole. Slesvigsgade 6
Kl. 10-14. Gratis adgang

11. februar:

Byt i Vig.
Vig Skole. Ravnsbjergvej 23
Kl. 10 – 15.30

18. februar:

Næstved Filatelistklub.
Grønnegades Kaserne.
Kl. 9-16

18. februar:

Korsør Filatelistklub.
Teglværksparken 50.
Kl. 10-16.

4. marts:

Amager Frimærkebyt.
Skortegårdsskolen.
Kl. 10-16

FFF Storauktion

Sæsonens storauktion finder sted lørdag d. 10. marts i vores lokaler på
VOC, Gammel Jernbanevej 25, 3die sal, 2500 Valby.
Auktionsliste, tidspunkter m.v. i næste nummer af
Frimærkesamleren.
Husk at sætte datoen i kalenderen.

Frimærke-, Brev- & Postkortmessen blev en succes og havde prominente gæster



Foto: 'Royal Press Photo / Chris Christophersen

Messen havde mange gæster, og blandt dem var Solrun og Lars Løkke Rasmussen. I vil huske, at Solrun Løkke Rasmussen åbnede messen sidste år, og som ivrig frimærkesamler ville hun også se, hvad der skete i år. På billedet ses parret ved Post Greenlands stand. De var ikke de eneste, der besøgte Post Greenland, som var meget tilfredse med messen og den store interesse for deres produkter. De havde et flot salg, ligesom de andre handlere og postvæsenere havde det. Den flotte DVI-udstilling vakte begejstring og opmærksomhed hos de 12-1500 gæster med de unikke eksponater, der her blev vist for første gang. De nye omgivelser, i et plan, bidrog også til overskueligheden og den gode stemning. Vi er tilbage igen i 2018, med en ny messe og udstilling. Vi glæder os til gensynet. Tak for denne gang.

FFF - Kontingentbetaling for året 2018

Gør det nemmere og billigere for bogholderiet, betal dit kontingent NU, så sparer vi at sende opkrævning til dig. Husk at oplyse medlemsnummer. TAK!

Kontingent for 2018 er uændret. **400 kr.** for medlemmer på Sjælland, undtaget kommunerne Faxe, Gribskov, Halsnæs, Kalundborg, Næstved, Odsherred, Slagelse, Sorø, Stevn og Vordingborg, der ligesom medlemmer på Fyn og i Jylland betaler **300 kr.**

For bladabonnenter der skifter til FFF-bladmedlem, nedsættes prisen fra **250** til **200 kr.** Med dette medlemskab kan du benytte dig af vores medlemsfordele, dog ikke fast deltagelse i vores ugentlige medlemsmøder.

FFF-aktiviteter:

Ugentlige medlemsmøder i sæsonen, september til april. Dagklub hver anden uge hele året. Åben bytteaften 3. mandag i måneden. Tysklandsgruppe, Grønlandsgruppe, Stålstikgruppe. Årlig klubkonkurrence med 1-rammes eksponater. Rejseklub. Ugentlige klubauktioner. Hjælp til vurdering af samlinger.

Som medlem er du med i FFF "familien", der bæres af kameratskab, hygge og samvær og fællesskab om vores hobby.

FFF konto nummer: reg. 5023-0001032157

Udland: SWIFT: JYBADKKK

IBAN: DK 17 5023-0001032157

FREDERIKSBERG FRIMÆRKE FORENING

Glædelig Jul og Godt Nytår

Ja, så er året næsten gået, og når vores møder begynder igen den 8. januar efter højtiden, er det blevet 2018.

Vi synes i bestyrelsen, at vi endnu engang kan se tilbage på et godt FFF-år. Mange gode arrangementer, og frem for alt opbakning og deltagelse af vores medlemmer. Tak for det!

Årets julebanko den 7. december blev et rigtigt tilløbsstykke og en gedigen succes. 86 deltagere, heriblandt mange børn og unge, havde fundet vej til VOC. Under Johnny's kyndige og myndige ledelse blev hovedspil, gasespil og kinesisk lotteri afviklet i den rare og "julede" atmosfære, vi kender så godt. De mange børn og unge inspirerede til et par afvigelser fra det vante forløb, og der var både gratis lotterilodder til de yngste deltagere og et afsluttende bankospil for de under 20-årige!!! Lad os håbe, at nogle af dem bliver inspireret til at samle på frimærker, så de kan overtage både forening og bankospil, når vi andre takker af.

Frimærke- Brev- og Postkortmesse 2018, som er omtalt i bladet, var en succes for alle deltagere og gæster. Vi siger tak til de medlemmer, som bidrog med praktisk arbejde og var med til vise flaget for vores forening. Vi kvitterer med en sammenkomst i det nye år. Det nye sted er ikke nyt

mere, vi skal være der igen den første week-end i november 2018.

I årets løb blev der skabt en god kontakt til DFF og vi fik indledt en god dialog. Som det fremgår af kalenderen, har vi inviteret DFF's nye formand til at besøge os den første mødeaften i det nye år. Han har takket ja, og han vil bl.a. give sit bud på fremtiden for dansk filateli. FFF's holdning er klar, vi må i fællesskab bidrage til og arbejde på, at vores kræfter nu kan bruges på det, det handler om, at fastholde og udbygge interessen for vores dejlige hobby.

Sæsonens storauktion nærmer sig nu. Den 10. marts går det løs, og Martin er i fuld gang med at samle lots og gøre dem klar til at blive offentliggjort i næste nummer af bladet. Hvis du har noget godt materiale, du vil have med, kan du stadig nå at tale med ham.

Husk at rejseklubben arrangerer tur til Verdensudstillingen i Prag til august. Dejligt, at vi igen kan tage ud i Europa og opleve frimærker, kultur og hvad vi ellers er til, i godt samvær og fællesskab.

På gensyn i det nye år.

Vh. Bestyrelsen

MØDEPROGRAM



Dagklub:

Dagklubben mødes torsdage i lige uger kl. 12.15 – 15.00. Vi bytter og hygger, kaffe med brød og en mindre auktion. Gæster er velkomne.

Aftenklub:

Hver mandag kl. 19.30, dørene åbnes kl. 18.30. Der er foredrag og bytte, og på de almindelige mødeaftener slutter vi med Martins auktion.

Gæster er velkomne.

Januar:

8. Aftenklub. Årets gæst. DFF's formand Niels Kristian Hansen besøger os og vil tale om "Fremtiden for dansk filateli og DFF's rolle i denne udvikling."
11. Dagklub
15. Aftenklub. Åben bytteaften. Pluk i restsamlinger og køb fra dubletcirkulationen.
22. Aftenklub. Gert Heinze holder foredrag. "Klassiske francostempler".
25. Dagklub
29. Medlemmernes aften. Tag noget med fra din samling og lad os se, hvor forskelligt vi samler

Februar:

5. Aftenklub. Erik Hansen holder foredrag. "Romanov dynastiet 300 år 1913".
8. Dagklub.
12. Aftenklub. Bjarne Jensen holder foredrag. "Diligenceruten Jyderup - Nykøbing Sjælland 1875 - 1909".
19. Aftenklub. Åben bytteaften. Pluk i restsamlinger og køb fra dubletcirkulationen.
22. Dagklub.
26. Aftenklub. Program endnu ikke fastlagt.

Læs mere om de enkelte foredrag på hjemmesiden www.3FFF.dk/foredrag

Frederiksberg Frimærke Forening (FFF)

Hjemmeside: www.3fff.dk med aktivitetskalender

FFF - Klubblad: Frimærkesamleren. 6 numre årligt.

Fast mødested: VOC, Gammel Jernbanevej 25, Valby.

FFF - Dagklub holder møde hver anden torsdag 2. sal 13-16. Kontakt Steinar Hansen tlf. 30250142)

FFF - Aftenklub mandage 19:30 til 21:30 på 3. sal. (3. mandag åben byttestedag).

FFF - Auktioner: Martin Christiansen tlf. 23726989 el. emchristiansen@webspeed.dk, storauktion: 1-2 gange årligt og mandagsauktioner 3 gange hver måned

FFF - Arbejdsgruppe: »Tyskland« Kontakt Willy Schwaner tlf. 25672823 schwaner.willy@gmail.com

FFF - Arbejdsgruppe : »Dansk stålstik«
Kontakt Lars Stokbæk tlf. 61662986 lfsfsd@gmail.com

FFF - Arbejdsgruppe: »Grønland/Færøerne«
Kontakt info@3fff.dk eller Flemming Petersen

FFF - Rejseklub: Arrangerer rejser, med partner, i forbindelse med udstillinger i udlandet.
Preben Jørgensen tlf. 38791077 el. scanshow@email.dk.
Per Fæster Sørensen tlf. 20623165 el. perfaester@gmail.com

Formand: Flemming Petersen
tlf. 44 44 34 12 el. info@3fff.dk

Næstformand: Finn Bjerregaard
tlf. 58 85 96 81 el. Terpander@gmail.com

Bogholderi: Ruth Petersen
Tlf. 44 44 34 12, el. info@3fff.dk
FFF - Kontingent Sjælland kr. 400,-. Øvrige kr. 300,-.
Samlever uden blad kr. 200,-
FFF konto nummer: reg. 5023-0001032157

A whimsical illustration of gnomes with large red pointed hats and red trousers. They are gathered on a dark, multi-tiered clock tower. Some gnomes are perched on the roof, one is climbing a ladder, and others are visible through the clock tower's openings. In the foreground, on a rooftop, several gnomes are working at anvil-like structures, with smoke rising from them. One gnome is lying on the roof in the lower right. The background is a grey, cloudy sky.

Julehilsen fra FAABORG.

Frimærker og postkort på auktion

bruun-rasmussen.dk